

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย จะเป็นรูปแบบพรรณนาและการวิเคราะห์ ซึ่งจะประกอบด้วยการวิเคราะห์ด้วยตารางแจกข้อมูลหรือตารางไขว้ และแผนภูมิที่สร้างขึ้นมา เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ ความรู้ความเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ความผูกพันต่อพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ความสนใจพรรคการเมือง

ส่วนที่ 3 เป็นการเสนอผลการวิจัยตามสมมุติฐาน ประกอบด้วย แบบแผนการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 5 เขต โดยความสัมพันธ์กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบการใช้แผนภูมิที่สร้างขึ้นเพื่อการวิเคราะห์

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลประชากรวิจัย จำนวน 1,500 ราย เป็นแบบสอบถาม ที่ใช้วัดผลได้จำนวน 1,480 ชุด เป็นร้อยละ 98.6 ของกลุ่มตัวอย่าง และทำให้สามารถแจกแจงความแตกต่างของสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.1 จำนวนตามสถานที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง

สถานที่อยู่	จำนวน	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	200	13.5
นอกเขตเทศบาล	1,281	86.5
รวม	1,481	100

ตารางที่ 5.2 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1,032	69.7
หญิง	449	30.3
	1,481	100
อายุ		
20-35	880	59.4
36-50	508	34.3
50 ขึ้นไป	93	6.3
	1,481	100

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

จำแนกตาม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
1. ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	84	5.7
2. ธุรกิจส่วนตัว	184	12.5
3. ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชน	52	3.5
4. รับจ้าง กรรมกร	222	15.0
5. เกษตรกร	931	62.9
6. นักศึกษา	8	.5
	1,481	100
การศึกษา		
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	23	1.6
2. ป.7 ลงมา	1,041	70.3
3. มัธยมศึกษา	309	20.9
4. สูงกว่ามัธยมศึกษา แต่ไม่ถึงปริญญาตรี	84	5.7
5. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	24	1.6
	1,481	100
รายได้ต่อเดือน		
1. 2,000 บาทลงมา	744	50.2
2. 2,001 - 5,000 บาท	589	39.8
3. 5,001 - 10,000 บาท	132	8.9
4. 10,001 - 30,000 บาท	16	1.1
	1,481	100

จากตารางที่ 5.1 ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ทอดแบบสอบถาม โดยแยกเป็นเขตเทศบาลซึ่งเป็นเขตเมืองและเป็นเขตที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนดี และเขตชนบท ซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ เพื่อให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,500 คน โดยกำหนดทอดแบบสอบถามในทุกเทศบาลของจังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีอยู่ 4 แห่งได้แก่ เทศบาลเมืองนครราชสีมา เทศบาลตำบลปากช่อง เทศบาลตำบลโนนสูง เทศบาลตำบลบัวใหญ่ ทอดแบบสอบถามจำนวนแผ่นละ 50 ชุด รวม 200 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำมาวัดผลได้ 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 13.5 ของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับนอกเขตเทศบาล ใช้การสุ่มตัวอย่างจากตำบลต่าง ๆ รวม 26 ตำบล ใน 10 อำเภอ ทอดแบบสอบถามจำนวนตำบลละ 50 ชุด รวม 1,300 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดผลได้ 1,281 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.5 ของกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.3 แสดงการได้รับข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชน

ประเภทสื่อ	ไม่ได้รับ(%)	ได้รับบ้าง(%)	ได้รับบ่อย(%)	ไม่ตอบ
1. หนังสือพิมพ์	181(12.2)	1,138(76.5)	167(11.3)	-
2. วิทยุ	-	937(63.3)	544(36.7)	-
3. โทรทัศน์	27(1.8)	1,056(71.3)	398(26.9)	-
4. ป้ายประชาสัมพันธ์ ใบปลิว	-	763(51.5)	718(48.5)	-
5. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	327(22.1)	794(53.6)	310(20.9)	50(3.4)
6. เจ้าหน้าที่ของทาง ราชการ	125(8.4)	962(65.0)	369(24.9)	25(1.7)
7. หัวคะแนน	575(38.8)	742(50.1)	54(3.6)	110(7.4)
8. ผู้สมัครหรือพรรค การเมือง	137(9.3)	958(64.7)	287(19.4)	99(6.7)
9. ญาติพี่น้อง	634(42.8)	452(30.5)	50(3.4)	345(23.3)

จากตารางที่ 5.3 แสดงว่าประชาชนได้รับข่าวสารการเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด รองลงมาคือ โทรทัศน์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

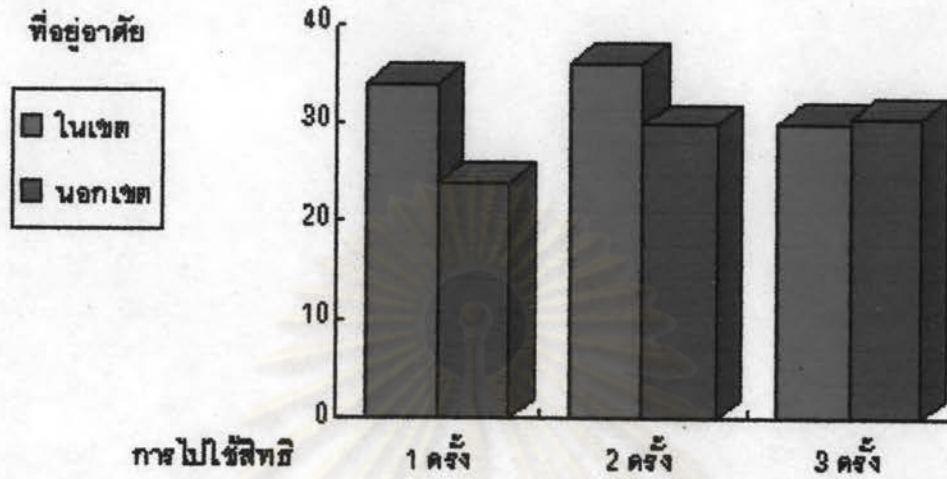
ตารางที่ 5.4 การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้ง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 วันที่ 24 กรกฎาคม 2531
ครั้งที่ 2 วันที่ 22 มีนาคม 2535 ครั้งที่ 3 วันที่ 13 กันยายน 2535

จำแนกตาม	การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง		
	1 ครั้ง (%)	2 ครั้ง (%)	3 ครั้ง (%)
1. ที่อยู่อาศัย			
- ในเขตเทศบาล	68 (34)	72 (36)	60 (30)
- นอกเขตเทศบาล	307 (23.9)	383 (29.8)	391 (30.5)
2. เพศ			
- ชาย	171 (16.6)	300 (23.4)	561 (43.8)
- หญิง	204 (45.4)	155 (34.5)	90 (20)
3. อายุ			
20 - 35	211 (23.9)	284 (32.3)	385 (43.8)
36 - 50	133 (26.2)	161 (31.7)	214 (42.1)
51 ขึ้นไป	31 (33.3)	10 (10.8)	52 (55.9)

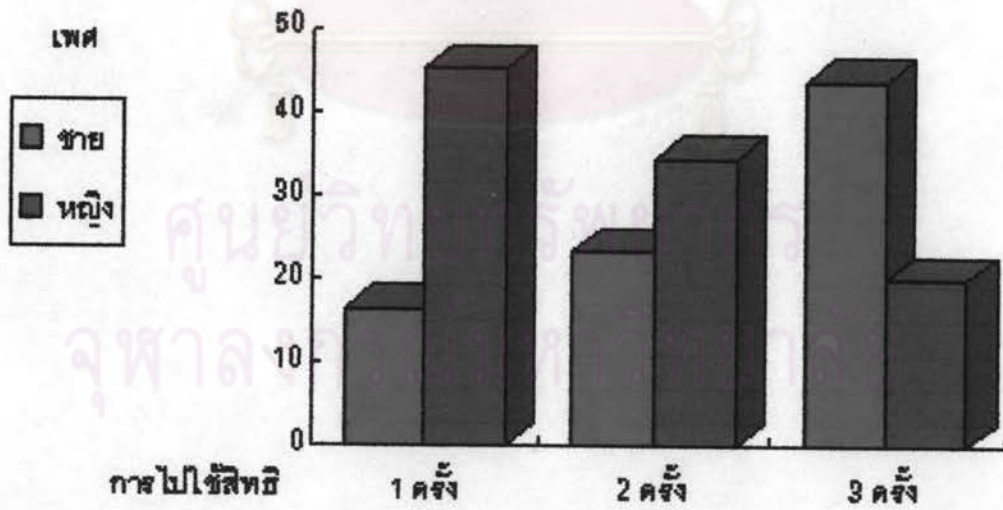
ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

จำแนกตาม	การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง		
	1 ครั้ง (%)	2 ครั้ง (%)	3 ครั้ง (%)
4. อาชีพ			
1. ข้าราชการ พนักงานท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	3 (3.6)	5 (5.9)	76 (90.5)
2. ธุรกิจส่วนตัว	53 (28.8)	52 (28.3)	79 (42.9)
3. ลูกจ้างหรือพนักงาน บริษัทเอกชน	30 (57.7)	12 (23.1)	10 (19.2)
4. รับจ้าง กรรมกร	6 (2.7)	50 (22.5)	166 (74.8)
5. เกษตรกร	282 (30.3)	336 (36.1)	313 (33.6)
6. นักศึกษา	1 (12.5)	0	7 (87.5)
5. การศึกษา			
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	1 (4.3)	1 (4.3)	21 (91.3)
2. ป.7 ลงมา	292 (28)	286 (27.4)	463 (44.5)
3. มัธยมศึกษา	42 (13.6)	132 (42.7)	135 (43.7)
4. สูงกว่ามัธยมศึกษา แต่ไม่ถึงปริญญาตรี	28 (33.3)	28 (33.3)	28 (33.3)
5. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	12 (50)	8 (33.3)	4 (16.7)
6. รายได้ต่อเดือน			
1. 2,000 บาทลงมา	178 (23.9)	243 (32.7)	323 (43.4)
2. 2,001 - 5,000 บาท	145 (24.6)	181 (30.7)	263 (44.7)
3. 5,001 - 10,000 บาท	52 (39.4)	19 (14.4)	61 (46.2)
4. 10,001 - 30,000 บาท	-	12 (75)	4 (25)

รูปที่ 5.1

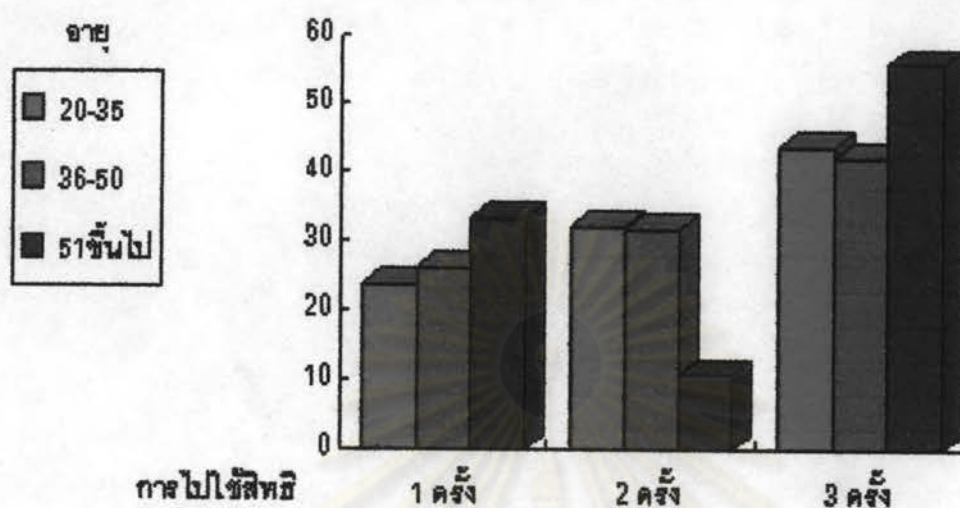

รูปที่ 5.2

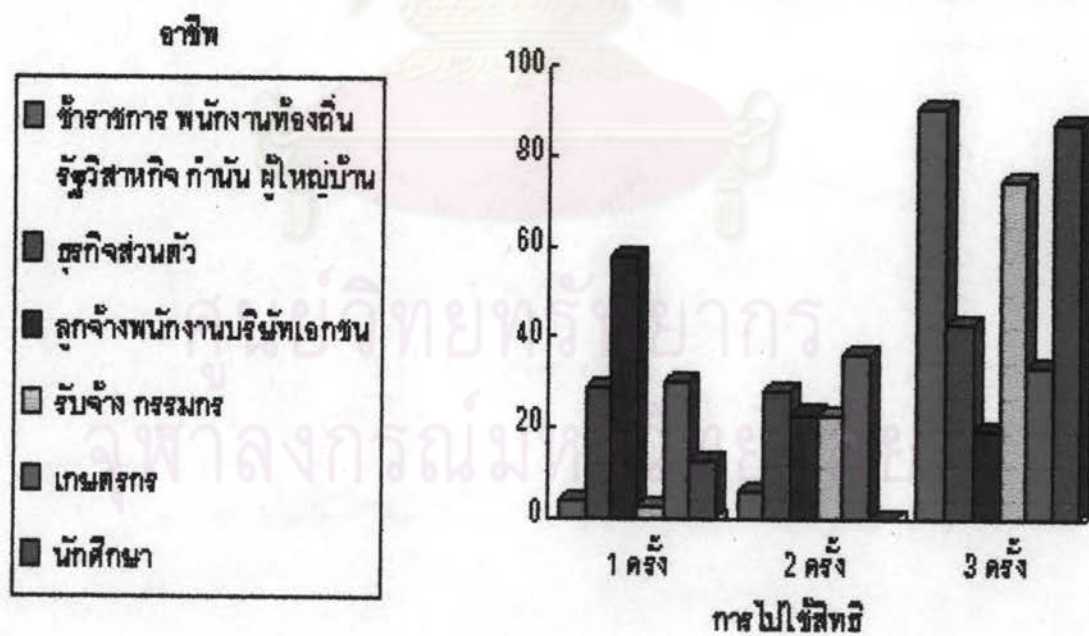

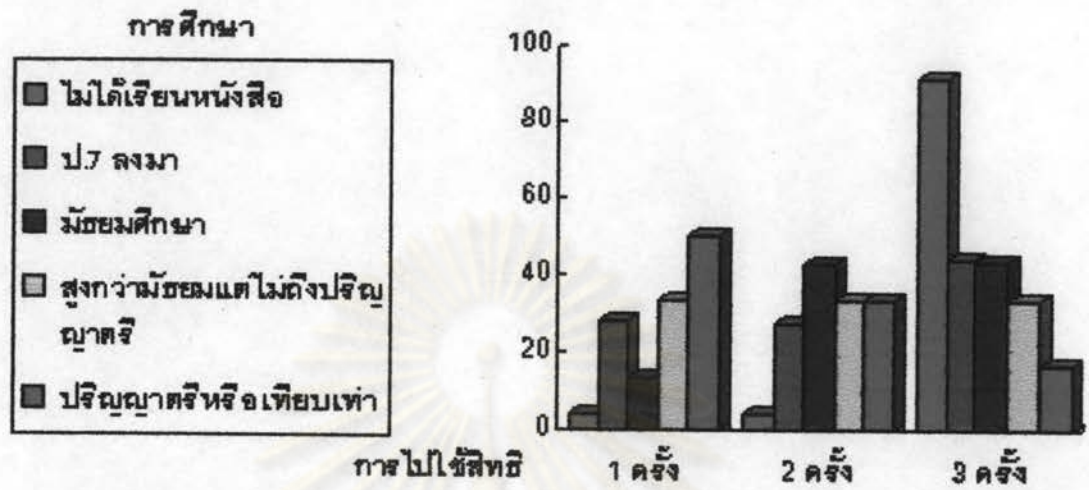
รูปที่ 5.3

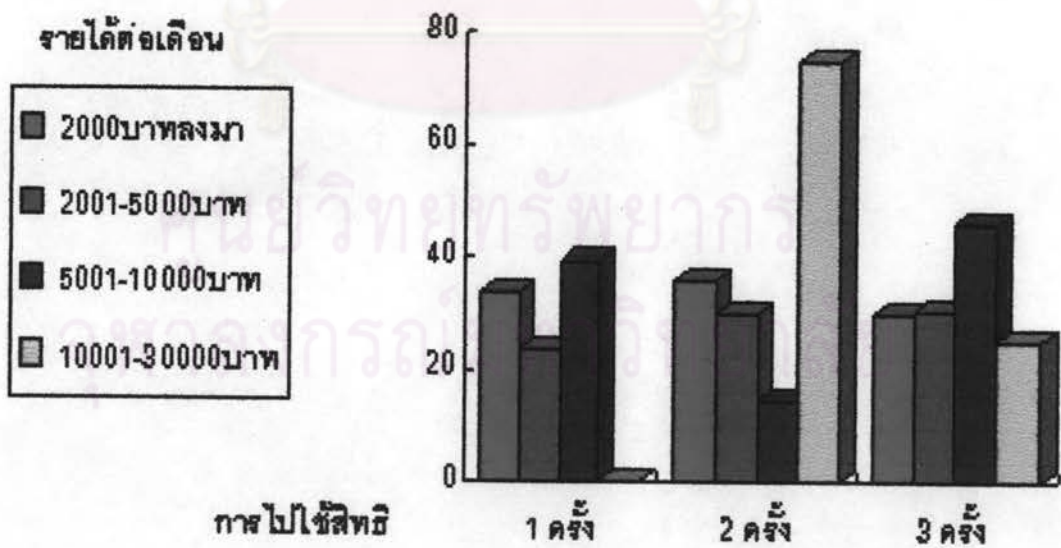
รูปที่ 5.4

รูปที่ 5.5

รูปที่ 5.6

จากตารางที่ 5.4 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง (พ.ศ.2531 พ.ศ.2535/1 พ.ศ.2535/2) สรุปได้ดังนี้

1. ที่อยู่อาศัย : ผู้ที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้งเป็นจำนวนมากกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาล โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เพศ : เพศชายไปใช้สิทธิเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้งมากกว่าเพศหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. อายุ : ผู้ที่มีอายุอยู่ในวัยหนุ่มสาว 20-35 และผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน 36-50 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นทุกครั้ง แต่ทั้ง 3 กลุ่มอายุ มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้งมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. อาชีพ : กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ยกเว้น กลุ่มลูกจ้างและเกษตรกร มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้งมากที่สุด สำหรับกลุ่มลูกจ้างและเกษตรกร การไปใช้สิทธิครบทั้ง 3 ครั้ง มีน้อยกว่าการใช้สิทธิครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. การศึกษา : จากการวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี มีผู้ใช้สิทธิครบทั้ง 3 ครั้ง เป็นจำนวนน้อยกว่าครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 กลุ่มอื่น ๆ มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งครบ 3 ครั้งมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. รายได้ : กลุ่มรายได้ต่าง ๆ มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้งมากที่สุด เฉพาะกลุ่มรายได้ 10,001-30,000 บาท มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 2 ครั้งจำนวนมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (1.พรรคการเมือง 2.ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง
3.ทั้งผู้สมัครและพรรคการเมือง 4.ไม่คำนึงถึงพรรคและบุคคล)

จำแนกตาม	(% การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง)			
	1	2	3	4
1. สถานที่อยู่				
1.1 ในเขตเทศบาล	37(18.5)	92(46)	62(31)	9(4.5)
1.2 นอกเขตเทศบาล	3(.2)	936(73.1)	342(26.7)	0
2. เพศ				
2.1 ชาย	15(1.5)	765(74.1)	249(24.1)	3(.3)
2.2 หญิง	25(5.6)	263(58.6)	155(34.5)	6(1.3)
3. อายุ				
3.1 20 - 35	17(1.9)	636(72.3)	218(24.8)	9(1)
3.2 36 - 50	19(3.7)	329(64.8)	160(31.5)	0
3.3 51 ขึ้นไป	4(4.3)	63(67.7)	26(28)	0
4. อาชีพ				
4.1 ข้าราชการ พนักงานท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	0	84(100)	0	0
4.2 ธุรกิจส่วนตัว	29(15.8)	109(59.2)	46(25)	0
4.3 ลูกจ้างหรือพนักงาน บริษัทเอกชน	8(15.4)	17(32.7)	18(34.6)	9(17.3)

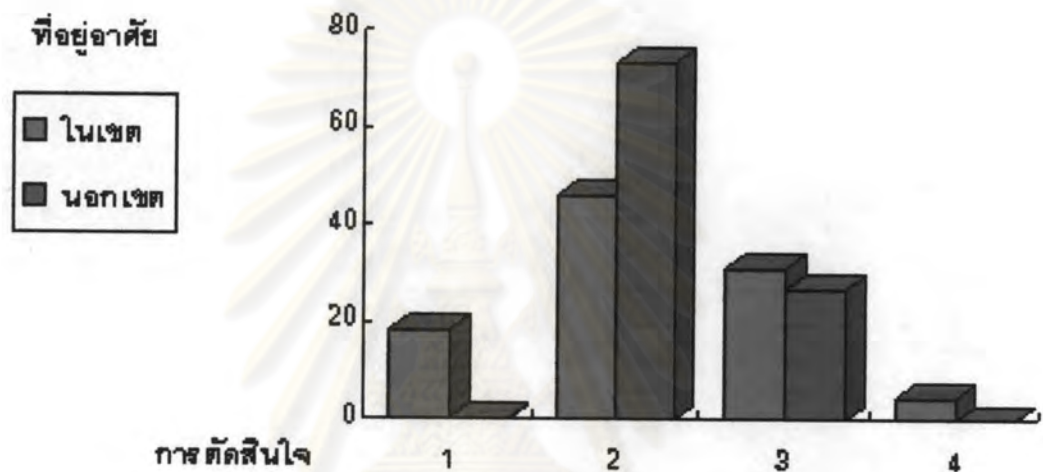
ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

จำแนกตาม	(% การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง)			
	1	2	3	4
4.4 รับจ้าง กรรมกร	0	179(80.6)	43(19.4)	0
4.5 เกษตรกร	3(.5)	639(68.6)	289(31)	0
4.6 นักศึกษา	0	0	8(100)	0
5. การศึกษา				
5.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ	0	23(100)	0	0
5.2 ป.7 ลงมา	11(1.1)	763(73.3)	267(25.6)	0
5.3 มัธยมศึกษา	11(3.6)	207(67)	91(29.4)	0
5.4 สูงกว่ามัธยมศึกษา แต่ไม่ถึงปริญญาตรี	12(14.3)	28(33.3)	38(45.2)	6(7.1)
5.5 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	6(25)	7(29.2)	8(33.3)	3(12.5)
5.6 สูงกว่าปริญญาโทหรือสูงกว่า	-	-	-	-
6. รายได้ต่อเดือน				
6.1 2,000 บาทลงมา	4(.5)	585(78.6)	155(20.8)	0
6.2 2,001 - 5,000 บาท	15(2.5)	365(62)	206(35)	3(.5)
6.3 5,001 - 10,000 บาท	17(12.9)	73(55.3)	36(27.3)	6(4.5)
6.4 10,001 - 30,000 บาท	4(25)	5(31.3)	7(43.8)	0

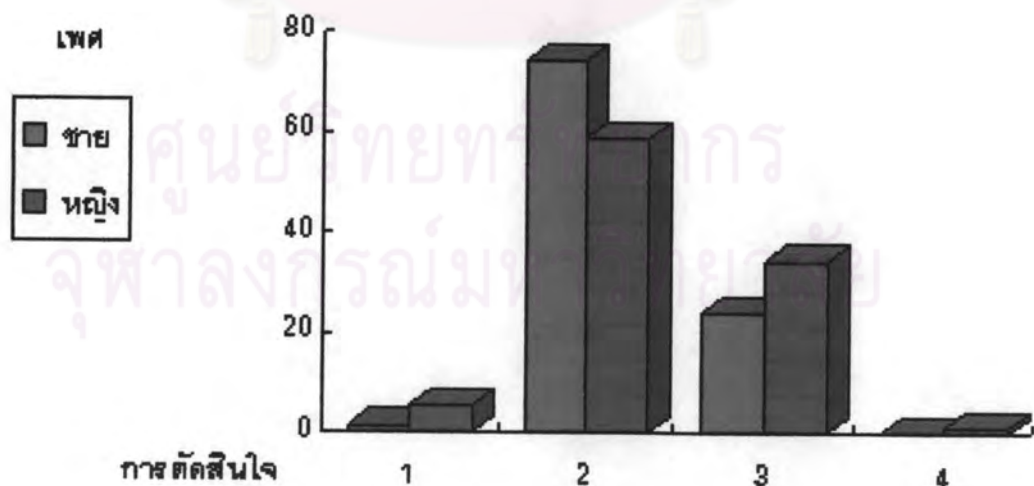
การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

1. พรรคการเมือง
2. ตัวผู้สมัคร
3. ทั้งพรรคและผู้สมัคร
4. ไม่คำนึงถึงพรรคและบุคคล

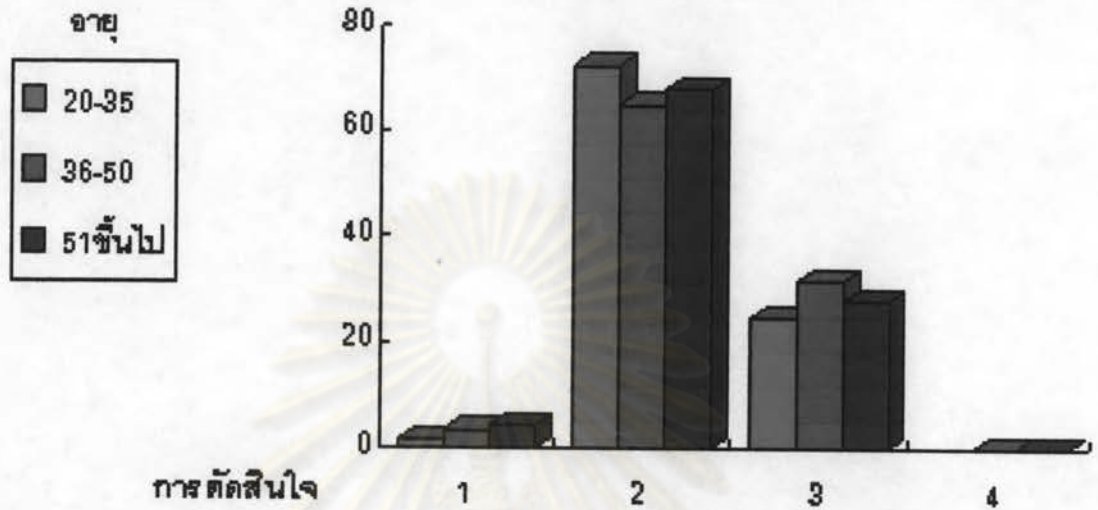
รูปที่ 5.7

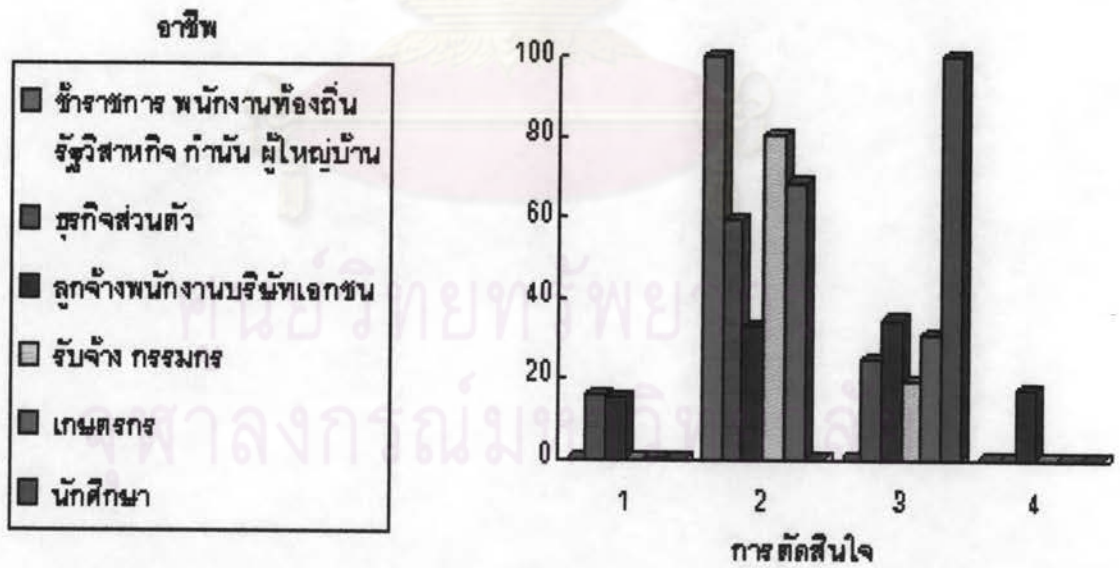
รูปที่ 5.8

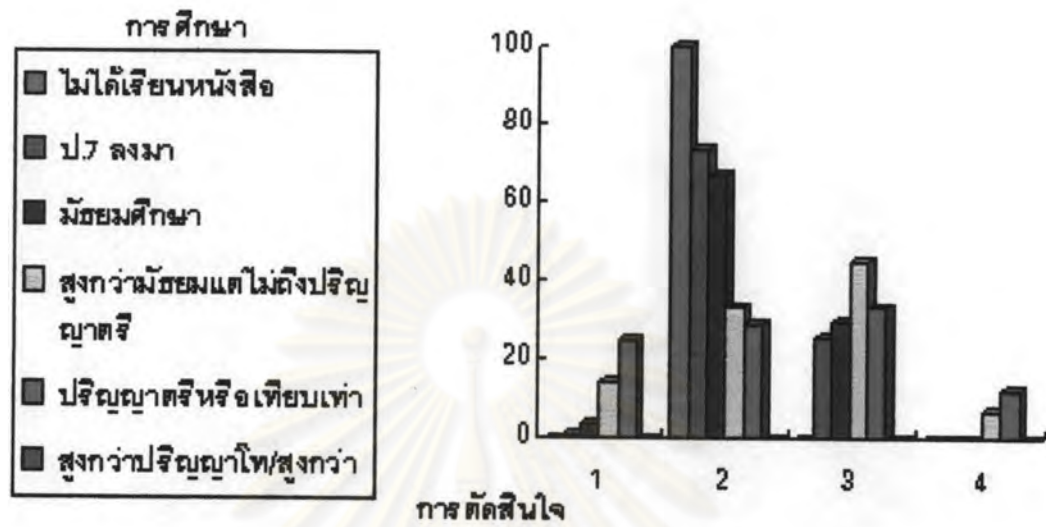
รูปที่ 5.9

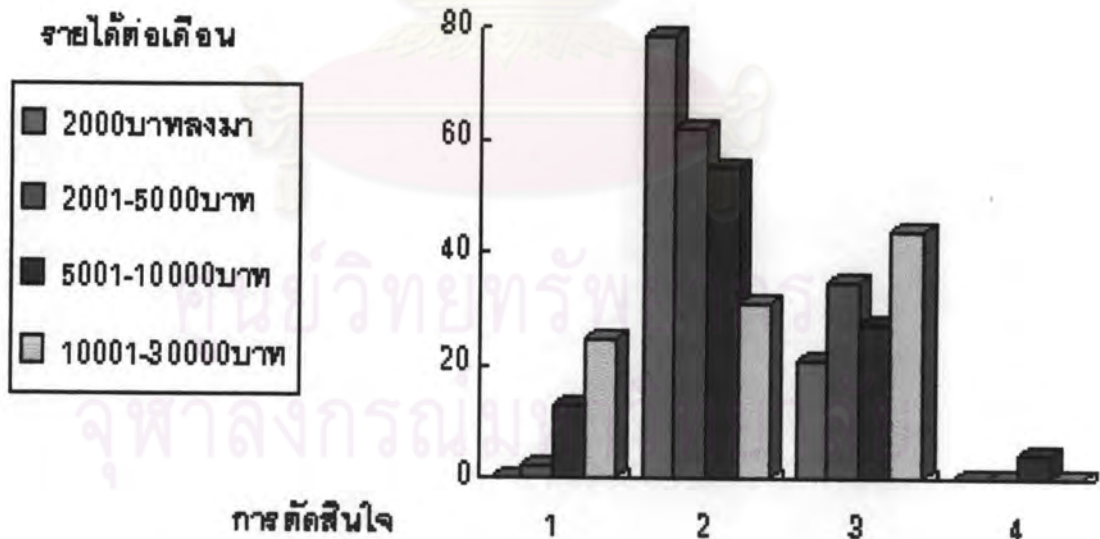
รูปที่ 5.10

รูปที่ 5.11

รูปที่ 5.12

จากตารางที่ 5.5 ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ดังนี้

1. การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

1.1 ผู้ไปใช้สิทธิตัดสินใจเลือกตัวผู้สมัครมาเป็นอันดับแรก

1.2 การตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงทั้งตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองเป็นเหตุผลลำดับรองลงมา

2. สถานที่อยู่

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งในและนอกเขตเทศบาล ตัดสินใจเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอันดับแรก (ในเขตเทศบาลร้อยละ 46 นอกเขตเทศบาลร้อยละ 73.1 ของประชากรศึกษา) รองลงมาคือการตัดสินใจเลือกคำนึงรวมทั้งตัวผู้สมัครและพรรคการเมือง แต่ในการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง ประชากรในเขตเทศบาลตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองมากกว่าประชากรนอกเขตเทศบาล คือในเขตเทศบาลร้อยละ 18.5 นอกเขตเทศบาลเพียงร้อยละ 2 (ของจำนวนประชากรศึกษาในแต่ละกลุ่ม)

เพศ : ทั้งเพศชายและหญิง ตัดสินใจเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด

อายุ : ประชากรทุกกลุ่มอายุ ตัดสินใจเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอันดับแรก

อาชีพ : ทุกกลุ่มอาชีพยกเว้นนักศึกษา ตัดสินใจเลือกตัวบุคคลเป็นอันดับแรก กลุ่มนักศึกษา ตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองเป็นอันดับแรก

การศึกษา : กลุ่มที่มีการศึกษาสูง (สูงกว่ามัธยมและปริญญาตรี) ตัดสินใจเลือกทั้งตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองเป็นอันดับแรก กลุ่มที่มีการศึกษาค่ำตัดสินใจเลือกตัวบุคคลเป็นอันดับแรก

รายได้ : กลุ่มที่มีรายได้สูง (10,001-30,000 บาท) ตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงทั้งตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองเป็นอันดับแรก ส่วนผู้มีรายได้ปานกลางและต่ำ ตัดสินใจเลือกตัวบุคคลเป็นอันดับแรก

ตารางที่ 5.6 เหตุผลการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ (1. เป็นหน้าที่พลเมืองดี 2. เพื่อรักษาสิทธิของตน 3. อยากได้ประชาธิปไตย 4. ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคขอ 5. ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงร้องขอ 6. เจ้าหน้าที่ราชการร้องขอ)

จำแนกตาม	(% การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง)					
	1	2	3	4	5	6
1. สถานที่อยู่						
1.1 ในเขตเทศบาล	81(43.9)	62(32.9)	19(10.1)	14(7.5)	8(4.5)	4(2.1)
1.2 นอกเขตเทศบาล	771(60.2)	166(13)	84(6.6)	78(6.1)	53(4.1)	129(10.1)
2. เพศ						
2.1 ชาย	670(64.9)	141(13.7)	63(6.1)	67(6.5)	36(3.5)	55(5.3)
2.2 หญิง	182(41.6)	87(20)	40(9.2)	25(5.7)	25(5.7)	78(17.8)
3. อายุ						
3.1 20 - 35	524(60.1)	163(18.7)	86(9.9)	62(7.1)	32(3.7)	5(.6)
3.2 36 - 50	319(63.3)	55(10.9)	16(3.2)	30(6)	29(5.8)	55(10.9)
3.3 51 ขึ้นไป	9(9.7)	10(10.8)	1(1.1)	-	-	73(78.5)
4. อาชีพ						
4.1 ข้าราชการ พนักงานท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	75(89)	3(3.6)	6(7.1)	-	-	-
4.2 ธุรกิจส่วนตัว	50(27.2)	38(20.7)	37(20.1)	56(30.4)	3(1.6)	-
4.3 ลูกจ้างหรือพนักงาน บริษัทเอกชน	13(30.2)	15(34.9)	-	6(14)	5(11.6)	4(9.3)

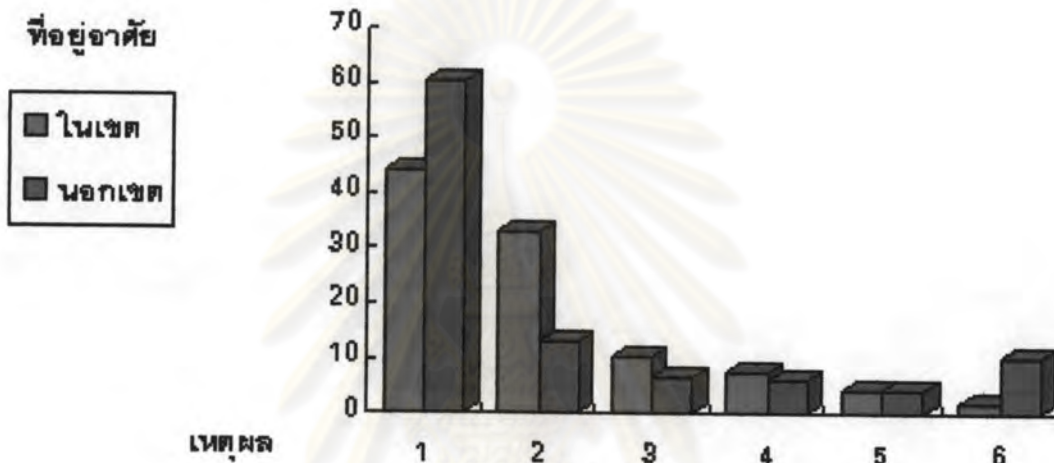
ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

จำแนกตาม	(%) การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง					
	1	2	3	4	5	6
4.4 รับจ้าง กรรมกร	195(89)	11(5.0)	3(1.4)	1(.46)	2(.9)	7(3.2)
4.5 เกษตรกร	511(54.9)	161(17.3)	57(6.1)	29(3.1)	51(5.5)	122(13.1)
4.6 นักศึกษา	8(100)	-	-	-	-	-
5. การศึกษา						
5.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ	1(4.3)	1(4.3)	-	-	-	21(91.3)
5.2 ป.7 ลงมา	599(57.5)	178(17.1)	56(5.38)	74(7.1)	27(2.6)	107(10.3)
5.3 มัธยมศึกษา	214(70.2)	15(4.9)	35(11.5)	8(2.6)	32(10.5)	1(.3)
5.4 สูงกว่ามัธยมศึกษา แต่ไม่ถึงปริญญาตรี	33(43.4)	23(30.3)	12(15.8)	4(5.3)	2(2.6)	2(2.6)
5.5 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5(20.8)	11(45.8)	-	6(25)	-	2(8.3)
6. รายได้ต่อเดือน						
6.1 2,000 บาทลงมา	458(61.6)	133(17.9)	5(.7)	25(3.4)	26(3.5)	97(13)
6.2 2,001 - 5,000 บาท	374(64.4)	74(12.7)	64(11)	5(.86)	31(5.3)	33(5.7)
6.3 5,001 - 10,000 บาท	15(11.7)	14(10.9)	33(25.8)	59(46)	4(3.1)	3(2.3)
6.4 10,001 - 30,000 บาท	5(31.3)	7(43.8)	1(6.3)	3(18.8)	-	-

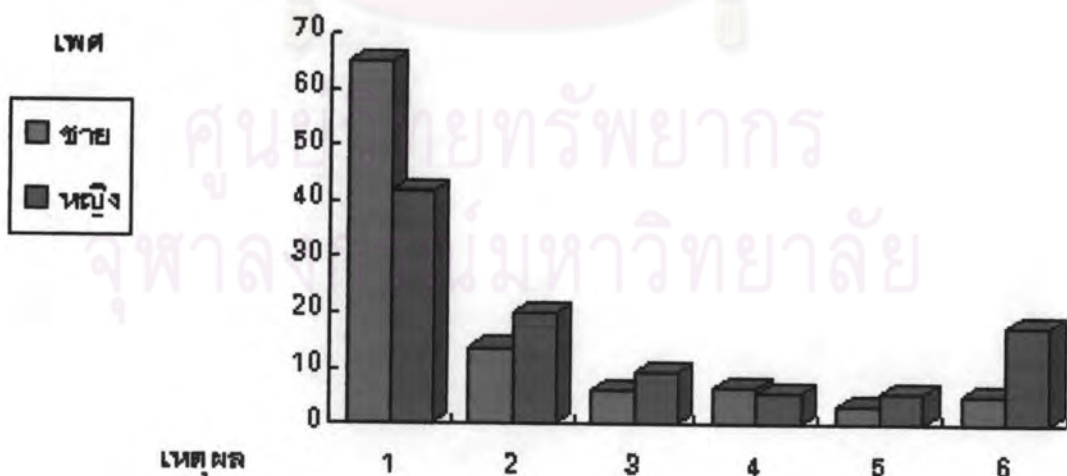
เหตุผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง

1. เป็นหน้าที่พลเมืองดี
2. เพื่อรักษาสิทธิของตน
3. อยากได้ประชาธิปไตย
4. ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคขอร้อง
5. ญาติพี่น้องขอร้อง
6. เจ้าหน้าที่ราชการขอร้อง

รูปที่ 5.13

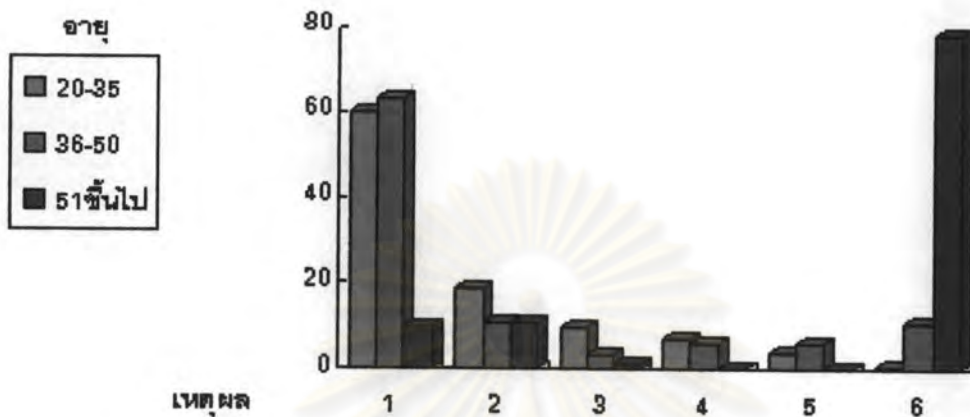

รูปที่ 5.14

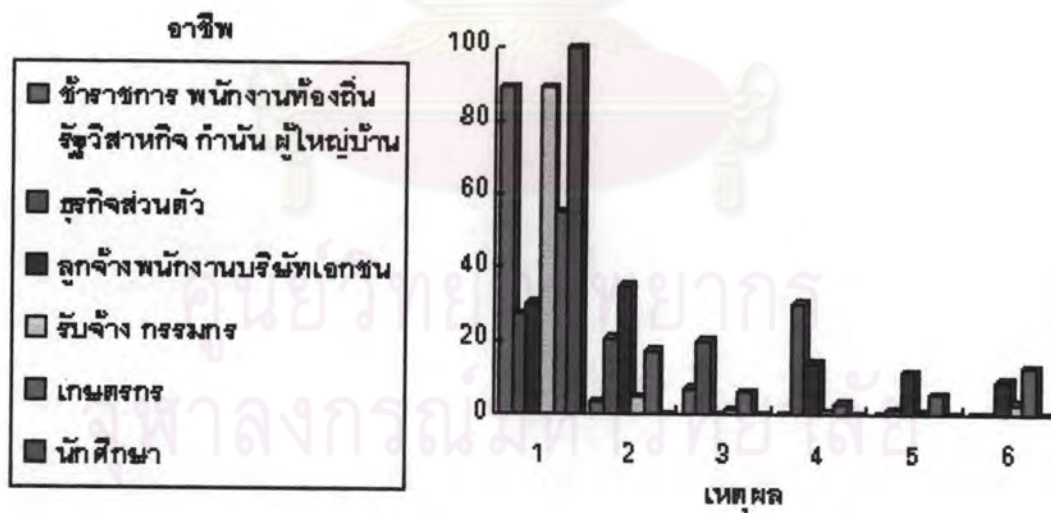

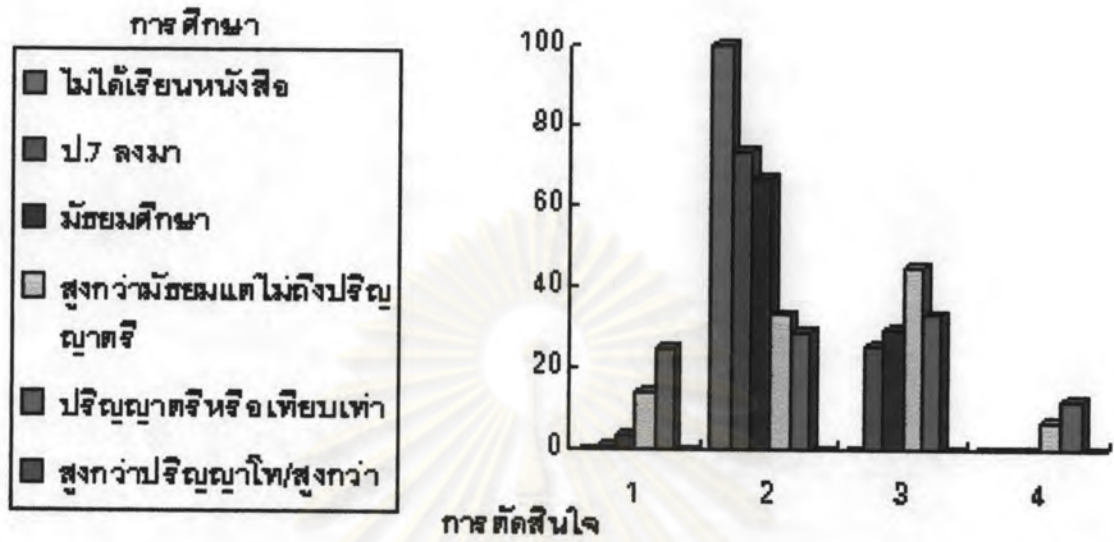
รูปที่ 5.15

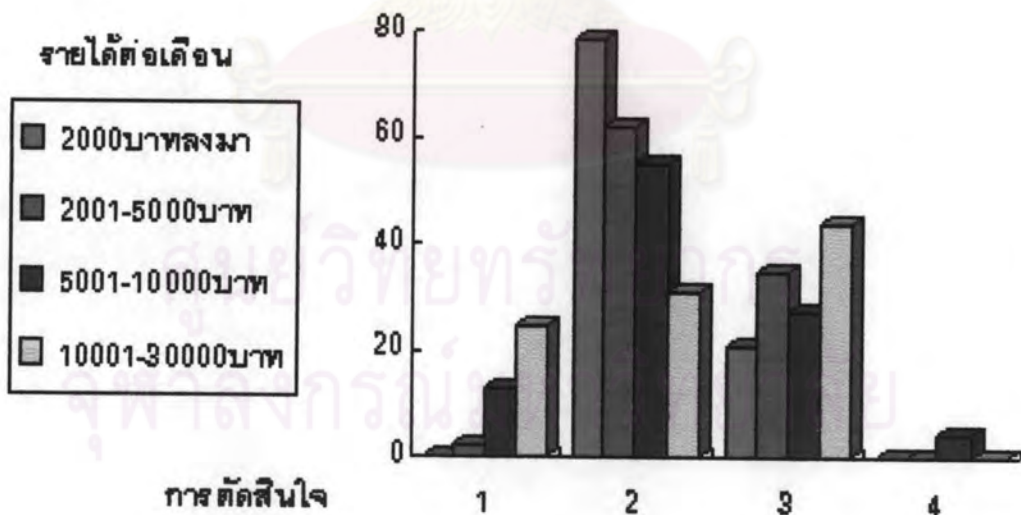
รูปที่ 5.16

รูปที่ 5.17

รูปที่ 5.18

จากตารางที่ 5.6 แสดงถึงเหตุผลการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ดังนี้

1. เหตุผล :

1.1 แสดงว่าผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล เพราะต้องการใช้สิทธิและถือว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดี

1.2 เหตุผลลำดับที่สองคือ เพื่อรักษาสิทธิของตนเอง

2. สถานที่อยู่ : ประชากรทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีเหตุผลการใช้สิทธิโดยคำนึงถึงว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดีเป็นลำดับแรก

3. เพศ : การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งเพศชายและหญิง คำนึงถึงความเป็นพลเมืองดีมาเป็นลำดับแรก ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันและมีลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองใกล้เคียงกัน

4. อายุ : ประชากรวัยหนุ่มสาวและวัยกลางคนมาคำนึงถึงเหตุผลของความเป็นพลเมืองดีเป็นลำดับแรก ส่วนผู้สูงอายุมีเหตุผลการไปใช้สิทธิจากการชักชวนของเจ้าหน้าที่ราชการหรืออาจเป็นการระดม

5. อาชีพ : ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทุกสาขาอาชีพมีเหตุผลการไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยคำนึงถึงว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดีมาเป็นลำดับแรก

6. การศึกษา : ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่มีความรู้ระดับปริญญาตรีไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยคำนึงว่าเพื่อรักษาสิทธิของตนเองเป็นลำดับแรก ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับการศึกษาอื่น ๆ มาคำนึงถึงว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดีเป็นลำดับแรก

7. รายได้ : ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่มีระดับรายได้ต่ำ (2,000 บาทลงมา และ 2,001-5,000 บาท) ใช้เหตุผลการใช้สิทธิ โดยคำนึงถึงความเป็นพลเมืองดีเป็นลำดับแรก ผู้มีรายได้ปานกลาง (5,001-10,000 บาท) มีเหตุผลจากผู้สมัครหรือหัวหน้ารณรงค์ขอ ส่วนผู้มีรายได้สูง (10,001-30,000 บาท) ใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยเหตุผลเพื่อรักษาสิทธิของตนเอง

ตารางที่ 5.7 เหตุผลการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ครบทั้ง 3 ครั้ง (1. คิดธุระ 2. ไม่อยากไป 3. ไม่ทราบจะเลือกใคร 4. ไม่มีผู้สมัครที่ตนพอใจ 5. พรรคที่ตนเป็นสมาชิกไม่ส่งผู้สมัครในเขตที่ตนมีสิทธิลงคะแนน 6. ไม่มีพรรคการเมืองที่ชอบ)

จำแนกตาม	(% การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง)					
	1	2	3	4	5	6
1. สถานที่อยู่						
1.1 ในเขตเทศบาล	96(77.4)	12(9.7)	4(3.2)	-	-	12(1.8)
1.2 นอกเขตเทศบาล	542(75.1)	131(18)	52(6.9)	1(.14)	-	-
2. เพศ						
2.1 ชาย	455(75.7)	114(18.9)	31(5.2)	1(.2)	-	-
2.2 หญิง	183(73.5)	29(11.6)	25(10)	-	-	12(4.8)
3. อายุ						
3.1 20 - 35	364(75.8)	54(11.2)	54(11.2)	-	-	8(1.7)
3.2 36 - 50	221(71.1)	83(26.7)	2(.64)	1(.32)	-	4(1.3)
3.3 51 ขึ้นไป	53(89.8)	6(10.5)	-	-	-	-
4. อาชีพ						
4.1 ข้าราชการ พนักงานท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	8(88.9)	1(11.1)	-	-	-	-
4.2 ธุรกิจส่วนตัว	101(89.4)	12(10.6)	-	-	-	-
4.3 ลูกจ้างหรือพนักงาน บริษัทเอกชน	28(68.3)	-	4(9.76)	-	-	9(21.9)

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

จำแนกตาม	(% การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง)					
	1	2	3	4	5	6
4.4 รับจ้าง กรรมกร	109(80.1)	24(17.6)	-	-	-	3(2.2)
4.5 เกษตรกร	391(71.1)	106(19.3)	52(9.5)	1(.2)	-	-
4.6 นักศึกษา	1(100)	-	-	-	-	-
5. การศึกษา						
5.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ	23(100)	-	-	-	-	-
5.2 ป.7 ลงมา	349(68)	111(21.6)	52(10.1)	1(.2)	-	-
5.3 มัธยมศึกษา	210(85.4)	28(11.4)	4(1.6)	-	-	4(1.6)
5.4 สูงกว่ามัธยมศึกษา แต่ไม่ถึงปริญญาตรี	40(76.9)	4(7.7)	-	-	-	8(15.4)
5.5 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	16(100)	-	-	-	-	-
6. รายได้ต่อเดือน						
6.1 2,000 บาทลงมา	326(84.5)	56(14.5)	3(0.8)	1(.3)	-	-
6.2 2,001 - 5,000 บาท	221(60.5)	83(22.7)	53(14.5)	-	-	8(2.2)
6.3 5,001 - 10,000 บาท	83(91.2)	4(4.4)	-	-	-	4(4.4)
6.4 10,001 - 30,000 บาท	8(100)	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 5.7 แสดงเหตุการณ์ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร

จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งลำดับแรกคือ ดิฉันระ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ง่ายที่สุด
2. เหตุผลลำดับที่สองก็คือ ไม่อยากไป เป็นเหตุผลที่ตรงไปตรงมา แต่แสดงถึงความไม่เข้าใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการ ใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. มีข้อสังเกตได้ว่า ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ได้คำนึง เหตุผลเกี่ยวกับผู้สมัคร และ พรรคการเมืองมากนัก

ตารางที่ 5.8 แสดงวิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้ในท้องที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ลำดับความสำคัญ	วิธีการหาเสียง	ในเขตเทศบาล (%)	นอกเขตเทศบาล (%)
1.	ใช้รถโฆษณาหาเสียง	200(100)	1,281(86.6)
2.	ป้ายประชาสัมพันธ์	200(100)	1,277(86.2)
3.	ผู้สมัคร เดินหาเสียงถึงตัวประชาชน และเคาะประตูบ้าน	199(99.5)	1,087(73.4)
4.	หนังสือเชิญชวน ไปปลิว	194(97)	1,071(72.3)
5.	หวัคะแนชชักชวน	64(32)	862(58.2)
6.	การพูดปราศรัยในที่ชุมชน	200(100)	349(23.6)
7.	ซื้อเสียงโดยไม่ให้ลงคะแนนให้คนอื่น เช่น ซื้อบัตรประจำตัวประชาชน	-	158(10.7)
8.	แจกเงิน สิ่งของ จัดให้มหรสพ	17(8.5)	85(5.7)

จากตารางที่ 5.8 แสดงถึงวิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นไปตามสภาพพื้นที่ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างพื้นที่ในเขตเทศบาลหรือเขตเมือง กับนอกเขตเทศบาลหรือเขตชนบทสรุปได้ดังนี้

1. วิธีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ การใช้รณรงค์หาเสียงโดยใช้ในทุกพื้นที่
2. ลำดับรองลงมาได้แก่ การใช้ป้ายประชาสัมพันธ์หาเสียง สามารถเข้าได้ทั่วไปทุกพื้นที่
3. การหาเสียงที่นิยมใช้เป็นลำดับที่สาม ได้แก่ การเดินหาเสียงถึงตัวประชาชน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้วิธีนี้ในเขตเทศบาลหรือในเขตเมืองมากกว่านอกเขตเทศบาลหรือในชนบท คือในเขตเทศบาล เป็นร้อยละ 99.5 นอกเขตเทศบาลร้อยละ 73.4
4. สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ การใช้หวัคะแนนชักชวน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้วิธีนี้ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลมากกว่าในเขตเทศบาล คือ นอกเขตเทศบาลร้อยละ 58.2 ในเขตเทศบาลร้อยละ 32
5. การซื้อเสียงและการแจกสิ่งของจะทำในพื้นที่นอกเขตเทศบาลเป็นส่วนใหญ่

ส่วนที่ 3 เสนอผลการวิจัยตามสมมุติฐาน

1. การวิเคราะห์พฤติกรรมแบบแผนการออกเสียงเลือกตั้ง

ปัจจัยในการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง คือ องค์ประกอบของสถานสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และสถานที่อยู่อาศัย โดยปัจจัยสามประการคือ การศึกษา อาชีพ และรายได้ นั้น มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ผู้มีการศึกษาสูง มักจะมีอาชีพมั่นคงและมีรายได้มาก ในทำนองเดียวกันคนที่ครอบครัวมีรายได้ดี ก็มักจะมีการศึกษาและอาชีพที่มั่นคงด้วย ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุและที่อยู่อาศัยนั้นต่างก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ อย่างใกล้ชิดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง¹

¹พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และอุดม พิรัชสิงห์, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดขอนแก่น 18 เมษายน 2526 (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยา-การพิมพ์, 2527), หน้า 118-122.

เพศ จากการวิจัยมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไป พบว่า เพศชาย มักจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง เพราะส่วนใหญ่ชนบทรวมนิยมของประเทศต่าง ๆ เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย เพศชายจึงมักจะผูกพันทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

อายุ การวิจัยส่วนใหญ่พบว่า อัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง จะเพิ่มขึ้นตามลำดับการเพิ่มของอายุ เรื่อยขึ้นไปจนถึงวัยกลางคน แล้วอัตราจะลดต่ำ

การศึกษา ถือว่าเป็นปัจจัยหลักของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยทั่วไปพบว่า พลเมืองที่มีระดับการศึกษาสูงมีอัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าพวกที่มีระดับการศึกษาค่ำ พลเมืองที่มีความรู้ค่อนข้างน้อยมักไม่ได้กังวลว่าการตัดสินใจใดสำคัญหรือไม่สำคัญมีผลกระทบต่อตัวเขาหรือไม่

อาชีพ จะมีความสัมพันธ์กับการศึกษา อาชีพของบุคคลเป็นผลมาจากการศึกษาอบรม ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะมีตำแหน่งการงานสูง และอาจเป็นส่วนให้การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงตามไปด้วย

รายได้ เช่นกัน บุคคลมีรายได้สูง ซึ่งสัมพันธ์กับระดับการศึกษาและอาชีพ ก็มีโอกาที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีรายได้ในระดับต่ำ เพราะผู้มีรายได้สูงมักจะไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ ทำให้มีเวลาสนใจเรื่องการเมืองได้มากขึ้น

ที่อยู่อาศัย จากการวิจัยพบว่า คนที่อยู่ในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน อาจมีพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไปด้วย คนที่อยู่ในเมืองนั้น โดยทั่วไปมักจะมีการศึกษา อาชีพและรายได้สูงกว่าคนในชนบท ทั้งยังมีข่าวสารข้อมูล และการสื่อสารทางการเมืองที่แตกต่างจากคนในชนบทอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย

ในการศึกษานี้นอกจากจะใช้เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ เพื่อแบ่งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้ว ยังกำหนดให้ ถิ่นที่อยู่ซึ่งมีทั้งในเขตเทศบาลหรือเขตเมือง และนอกเขตเทศบาลหรือเขตชนบท เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง

เพื่อที่จะให้ทราบว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่างกันจะมีพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งแบบใด และมีแบบแผนการเลือกตั้งที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เครื่องมือที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ จะประกอบด้วย

1. ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 3 ครั้ง คือ วันที่ 24 กรกฎาคม 2531 วันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 สิงหาคม 2535 เพื่อเปรียบเทียบให้เกิดความแตกต่างของการลงคะแนนเสียงแต่ละครั้ง
2. แผนที่จังหวัดนครราชสีมา ที่แสดงการเปรียบเทียบการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง เพื่อสังเกตแบบแผนการใช้สิทธิเลือกตั้งของการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.9 แสดงผลการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง 3 ครั้ง คือ
24 กรกฎาคม 2531, 22 มีนาคม 2535, 13 กันยายน 2535

เขต จำนวน ส.ส.	ผู้ได้รับเลือกตั้ง	พรรคการเมือง / วันเลือกตั้ง / ผลการเลือกตั้ง								
		24 ก.ค. 31			22 มี.ค. 35			13 ก.ย. 35		
		พรรค	คะแนน	ผล	พรรค	คะแนน	ผล	พรรค	คะแนน	ผล
1 / 3	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายบุญถึง ผลพานิชย์ พ.ต.เชอดฤทธิ์ บุญญฤทธิ์ นายวรรณรัตน์ ชานนกุล นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	ปวงชนชาวไทย	97,841	ได้	สามัคคีธรรม	113,157	ได้	ชาติพัฒนา	119,097	ได้
		ชาติไทย	62,274	ได้	ไม่สมัคร	-	ไม่ได้	ชาติพัฒนา	115,777	ได้
		ราษฎร	49,589	ได้	ความหวังใหม่	66,752	ได้	ชาติไทย	45,148	ไม่ได้
		ชาติไทย	47,835	ไม่ได้	ชาติไทย	-	-	ชาติพัฒนา	78,741	ได้
		ไม่สมัคร	-	-	ไม่สมัคร	80,845	ได้	ไม่สมัคร	-	-
2 / 3	นายจำลอง คุณชูณหอด นายประสาร ตานกุล นายสนั่น พงษ์คงกุล พล.อ.ปัญญา สิงห์ศักดิ์ พ.ต.ท.สมชาย เพศประเสริฐ นายยุทธศิลป์ ฐานะกุล	ปวงชนชาวไทย	56,235	ได้	สามัคคีธรรม	56,043	ได้	ชาติพัฒนา	76,416	ได้
		ประชาชน	42,540	ได้	ชาติไทย	-	ไม่ได้	ชาติไทย	59,489	ไม่ได้
		ประชาธิปไตย	42,176	ได้	ความหวังใหม่	-	ไม่ได้	ความหวังใหม่	40,729	ไม่ได้
		ไม่สมัคร	-	-	ความหวังใหม่	55,133	ได้	ไม่สมัคร	-	-
		ไม่สมัคร	-	-	ความหวังใหม่	83,623	ได้	ชาติพัฒนา	87,208	ได้
3 / 3	นายสกล ศรีพรหม นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรณ์ นายประทีป กวีทาเวช วาท์ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี นายเกษมวง แก้วเสภา พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล	ประชาชน	29,177	ไม่ได้	สามัคคีธรรม	-	ไม่ได้	ชาติพัฒนา	71,468	ได้
		ชาติไทย	81,976	ได้	ชาติไทย	-	ไม่ได้	ชาติไทย	66,522	ไม่ได้
		ประชาชน	76,021	ได้	ไม่สมัคร	-	-	ไม่สมัคร	-	-
		ปวงชนชาวไทย	69,770	ได้	สามัคคีธรรม	76,598	ได้	ชาติพัฒนา	47,780	ไม่ได้
		ไม่สมัคร	-	-	สามัคคีธรรม	70,208	ได้	ชาติพัฒนา	99,702	ได้
4 / 3	นายวิรัช รัตนเศรษฐ นายกร ทัพพะรังสี นายลาภของ ฬาสสมบัติ	ไม่สมัคร	-	-	ประชาธิปไตย	55,641	ได้	ประชาธิปไตย	66,776	ได้
		ไม่สมัคร	-	-	กิจสังคม	-	-	ชาติพัฒนา	94,281	ได้
		ชาติไทย	106,993	ได้	ชาติไทย	92,776	ได้	ชาติพัฒนา	96,924	ได้
		ชาติไทย	106,434	ได้	ชาติไทย	89,809	ได้	ชาติพัฒนา	121,912	ได้
		ชาติไทย	103,946	ได้	ชาติไทย	71,016	ได้	ชาติพัฒนา	86,048	ได้
5 / 3	นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ นางศรีสกุล เตชะไพฑูย์ นายสุชุม เล่าแก่นยศิริ นายอภิวิปัตติ สภาสุ นายตรีเพชร พรหมนิตพันธ์	ประชาธิปไตย	114,560	ได้	ประชาธิปไตย	60,700	ได้	ประชาธิปไตย	92,062	ได้
		ประชาธิปไตย	103,733	ได้	ไม่สมัคร	-	-	ไม่สมัคร	-	-
		ชาติไทย	75,769	ได้	ความหวังใหม่	90,590	ได้	ความหวังใหม่	64,352	ไม่ได้
		ชาติไทย	69,309	ไม่ได้	กิจสังคม	85,265	ได้	ชาติพัฒนา	79,211	ได้
		ไม่สมัคร	-	-	ประชาธิปไตย	-	-	ชาติไทย	91,327	ได้

จากตารางที่ 5.9 เป็นการแสดงผลการเลือกตั้งเปรียบเทียบการเลือกตั้งทั่วไป 3 ครั้ง คือเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 วันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 ซึ่งเป็นข้อมูลจากกองการเลือกตั้ง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แต่สำหรับผลคะแนนของผู้ไม่ได้รับการเลือกตั้งของการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2535 ไม่มีในเอกสารของกองการเลือกตั้ง จึงไม่ได้ลงไว้

จากผลการเลือกตั้งดังกล่าว แสดงให้เห็น กลุ่มผู้ได้รับเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง จะสังเกตได้ว่าผู้ได้รับเลือกตั้งจะมีบุคคลเพียงกลุ่มเดียวในแต่ละเขตสลับเปลี่ยนกันได้ แต่ก็มีบางคนที่สามารถได้รับเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง ในเรื่องของพรรคการเมือง มีข้อสังเกต คือได้รับเลือกตั้งมีหลายพรรคการเมืองกันในแต่ละเขต ยกเว้นบางเขตที่เป็นการเลือกขงทีมโดยตลอดคือ เขตเลือกตั้งที่ 4 แต่เมื่อพิจารณาแล้ว บุคคลในพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งแม้จะเปลี่ยนย้ายไปอยู่พรรคการเมืองอื่น ก็ยังได้รับการเลือกตั้ง แสดงว่าแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะพิจารณามูลค่ามากกว่าพรรคการเมือง

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครลงในจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ครั้ง มีพรรคหลัก คือ พรรคชาติไทย และพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะการเลือกตั้ง 24 กรกฎาคม 2531 พรรคชาติไทย ครองตำแหน่งมากที่สุดคือได้รับเลือกตั้ง 6 คน ประชาธิปัตย์ 3 คน พรรคอื่นที่ส่งผู้สมัครลงและได้รับเลือกตั้งคือพรรคปวงชนชาวไทย ซึ่งส่งเป็นครั้งแรกได้ 3 คน พรรคประชาชนได้ 2 คน และพรรคราษฎรได้ 1 คน

หลังจาก รสช. ยึดอำนาจในปี 2534 และจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 มีนาคม 2535 ก็ได้มีพรรคการเมืองใหม่ซึ่งรู้กันทั่วไปว่าคณะ รสช. ให้การสนับสนุนคือ พรรคสามัคคีธรรม ได้ส่งผู้สมัครลงในจังหวัดนครราชสีมา ได้แย่งชิงพื้นที่ของพรรคเดิมอย่างพรรคชาติไทยและประชาธิปัตย์ ผลการเลือกตั้ง พรรคชาติไทยยังครองตำแหน่งได้ สมาชิกสภาผู้แทนมากที่สุด คือ 5 คน ลดลงจากเดิม 1 คน ประชาธิปัตย์เองก็ลดลงเหลือ 2 คน สามัคคีธรรมได้ 3 คน นอกจากนั้นยังมี พรรคการเมืองใหม่ คือพรรคความหวังใหม่ ได้รับเลือก 3 คน และพรรคกิจสังคมแทรกเข้ามาได้ 2 คน

เมื่อได้มีการล้มล้างอำนาจ รสช. ลงได้ในเดือนพฤษภาคม 2535 และได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 13 กันยายน 2535 พรรคชาติไทย ก็สูญเสียตำแหน่งโดยสิ้นเชิง โดยได้รับเลือกตั้งเพียง 1 คน ประชาธิปัตย์ยังรักษาสถานะของตัวเองได้คือ 2 คน พรรคที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุดคือพรรคชาติพัฒนา ซึ่งเป็นการรวมตัวของนักการเมืองเก่าของพรรคชาติไทย พรรคสามัคคีธรรม พรรคความหวังใหม่ และพรรคกิจสังคม ได้รับเลือกตั้ง 12 คน

การวิเคราะห์พฤติกรรมและแบบแผนการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการศึกษานี้ได้จัดสร้างแผนที่เขตเลือกตั้ง ซึ่งไม่ใช่ขณะนีที่อาศัยมาตราส่วนจริง เพื่อแสดงพฤติกรรมและแบบแผนการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งได้ลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคการเมืองและ/หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผลรวมของคะแนนเสียงจะปรากฏเป็นคะแนนนิยมของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการแสดงคะแนนเสียงของพรรคการเมือง ในแผนที่จะใช้สัญลักษณ์ดังนี้

1. การเลือกตั้ง วันที่ 24 กรกฎาคม 2531

สีแดง	แทน	พรรคชาติไทย
สีฟ้า	แทน	พรรคปวงชนชาวไทย
สีเหลือง	แทน	พรรคประชาธิปัตย์
สีขาว	แทน	พรรคราษฎร
สีเทา	แทน	พรรคประชาชน

2. การเลือกตั้ง วันที่ 22 มีนาคม 2535

สีแดง	แทน	พรรคชาติไทย
สีน้ำเงิน	แทน	พรรคสามัคคีธรรม
สีเหลือง	แทน	พรรคประชาธิปัตย์

สีเขียว แทน พรรคความหวังใหม่

สีส้ม แทน พรรคกิจสังคม

3. การเลือกตั้ง วันที่ 13 กันยายน 2535

สีชมพู แทน พรรคชาติพัฒนา

สีเหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

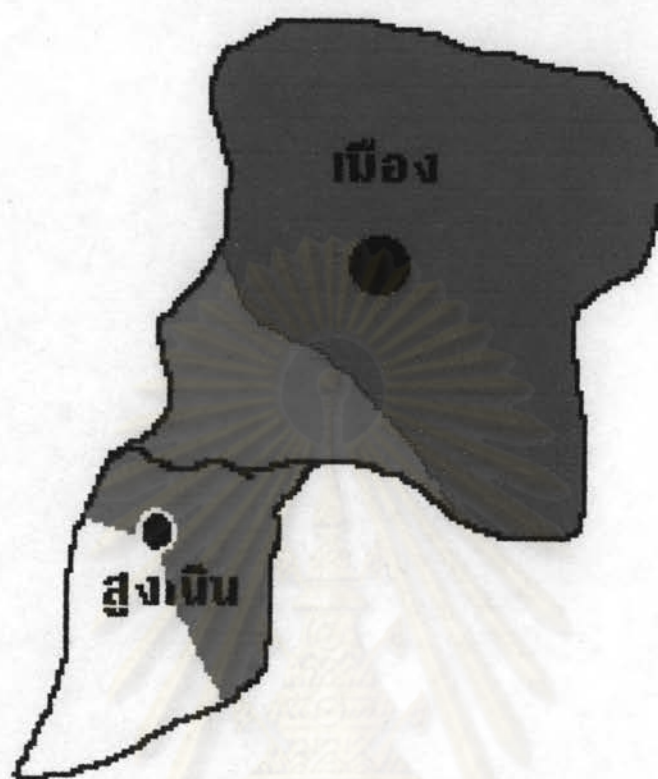
สีส้ม แทน พรรคกิจสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.10 แสดงเปรียบเทียบ คะแนนของพรรคการเมือง และ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ได้รับการเลือกตั้ง

24 กรกฎาคม 2531					22 มีนาคม 2535					13 กันยายน 2535				
เขต	ลำดับ	ผู้ได้รับเลือกตั้ง	พรรค	คะแนน	เขต	ลำดับ	ผู้ได้รับเลือกตั้ง	พรรค	คะแนน	เขต	ลำดับ	ผู้ได้รับเลือกตั้ง	พรรค	คะแนน
1	1	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	ปวงชนชาวไทย	97,841	1	1	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	สามัคคีธรรม	113,157	1	1	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	ชาติพัฒนา	119,097
	2	พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติไทย	62,274		2	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	สามัคคีธรรม	80,845		2	พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติพัฒนา	115,777
	3	นายบุญถึง ผลพานิชย์	ราษฎร	49,589		3	พ.ต.เทอดฤทธิ์ บุญญฤทธ	ชาติไทย	66,752		3	นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล	ชาติพัฒนา	78,741
2	1	นายจำลอง ครุฑขุนทด	ปวงชนชาวไทย	56,235	2	1	พ.ต.ท.สมชาย เพศประเสริฐ	ความหวังใหม่	83,623	2	1	พ.ต.ท.สมชาย เพศประเสริฐ	ชาติพัฒนา	87,208
	2	นายประสาร ต่านกุล	ประชาชน	42,540		2	นายจำลอง ครุฑขุนทด	สามัคคีธรรม	56,043		2	นายจำลอง ครุฑขุนทด	ชาติพัฒนา	76,416
	3	นายสนั่น พยัคฆกุล	ประชาธิปไตย	42,176		3	พล.อ.ปัญญา สิงห์ศักดิ์	ความหวังใหม่	55,133		3	นายยุทธศิลป์ ฐาปะนกุล	ชาติพัฒนา	71,468
3	1	นายสกุล ศรีพรหม	ชาติไทย	81,976	3	1	ว่าที่ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี	สามัคคีธรรม	76,598	3	1	ว่าที่ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี	ชาติพัฒนา	99,702
	2	นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	ประชาชน	76,021		2	นายกฤษฎาง แก้วโสภ	ประชาธิปไตย	70,208		2	พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล	ชาติพัฒนา	94,281
	3	นายประทีป กิริทาเวช	ปวงชนชาวไทย	69,770		3	พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล	กิจสังคม	55,641		3	นายกฤษฎาง แก้วโสภ	ประชาธิปไตย	66,776
4	1	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติไทย	106,993	4	1	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติไทย	92,776	4	1	นายกร ทัพพะรังษี	ชาติพัฒนา	121,912
	2	นายกร ทัพพะรังษี	ชาติไทย	106,434		2	นายกร ทัพพะรังษี	ชาติไทย	89,809		2	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติพัฒนา	96,924
	3	นายลำพอง พิสาสมบัติ	ชาติไทย	103,946		3	นายลำพอง พิสาสมบัติ	ชาติไทย	71,016		3	นายลำพอง พิสาสมบัติ	ชาติพัฒนา	86,048
5	1	นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปไตย	114,560	5	1	นายสุขุม เลาว์ณย์ศิริ	ความหวังใหม่	90,590	5	1	นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปไตย	92,062
	2	นางศรีสกุล เตชะไพบูลย์	ประชาธิปไตย	103,733		2	นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ	กิจสังคม	85,265		2	นายตรีเพชร พรหมนิตพันธ์	ชาติไทย	91,327
	3	นายสุขุม เลาว์ณย์ศิริ	ชาติไทย	75,769		3	นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปไตย	60,700		3	นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ	ชาติพัฒนา	79,211

รูปที่ 5.19

แผนที่เขตเลือกตั้ง วันที่ 24 กรกฎาคม 2531
จำนวน 2 อำเภอ 28 ตำบล 288 หมู่บ้าน
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปากช่อง

สัญลักษณ์

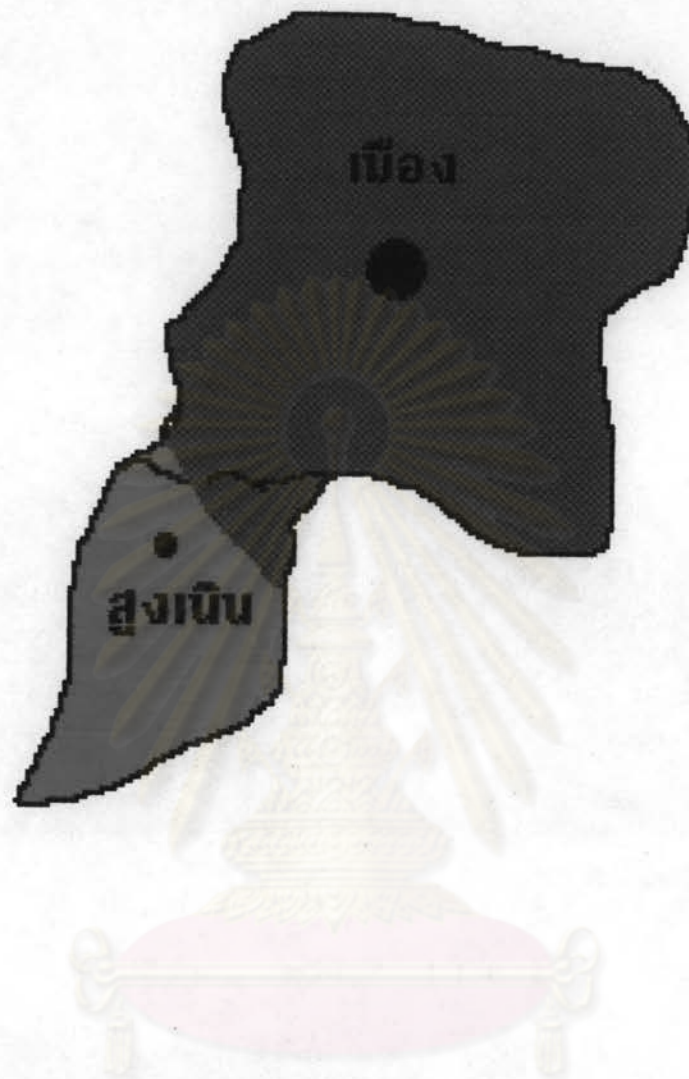
สีแดง แทน พรรคชาติไทย

สีฟ้า แทน พรรคปวงชนชาวไทย

สีขาว แทน พรรคราษฎร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.20

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 1 การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535

จำนวน 2 อำเภอ 30 ตำบล 304 หมู่บ้าน

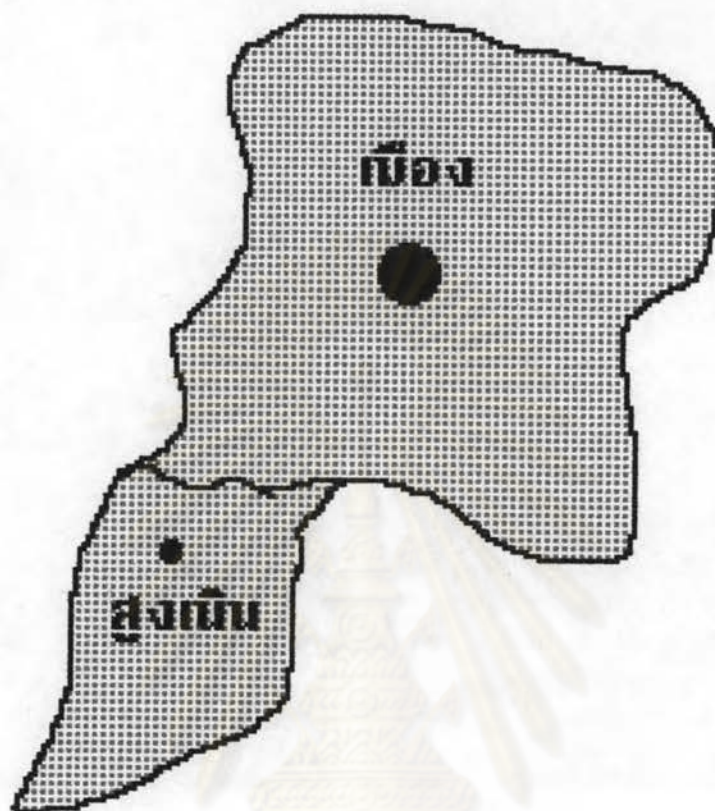
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองนครราชสีมา

สัญลักษณ์

สีน้ำเงิน แทน พรรคสามัคคีธรรม

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

รูปที่ 5.21

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 1 การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535

สัญลักษณ์

จำนวน 2 อำเภอ 30 ตำบล 311 หมู่บ้าน

สีชมพู แทน พรรคชาติพัฒนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยจะแสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง และใช้คะแนนเสียงที่ได้รับการเลือกตั้ง เป็นตัวกำหนดความนิยมของประชาชนต่อผู้สมัครหรือต่อพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง การวิเคราะห์จะแบ่งเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขต เพื่อให้เห็นแบบแผนการลงคะแนนเสียงของประชาชน

ตารางที่ 5.10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนนิยมของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 วันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 ซึ่งจะแสดงถึงแบบแผนการเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ 1

การเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 24 กรกฎาคม 2531 วันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอสูงเนิน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่ 1 ในการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง มีดังนี้ (รูปที่ 1.1, 1.2, 1.3)

1. การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 227,451 คน ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 144,461 คน
2. การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 259,973 คน ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 147,829 คน
3. การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 254,821 คน ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 154,143 คน

ผลการเลือกตั้ง

จากผลการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง ได้แก่ นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ โดยได้รับคะแนนนิยมเป็นอันดับ 1 ทุกครั้ง คือ เมื่อวันที่

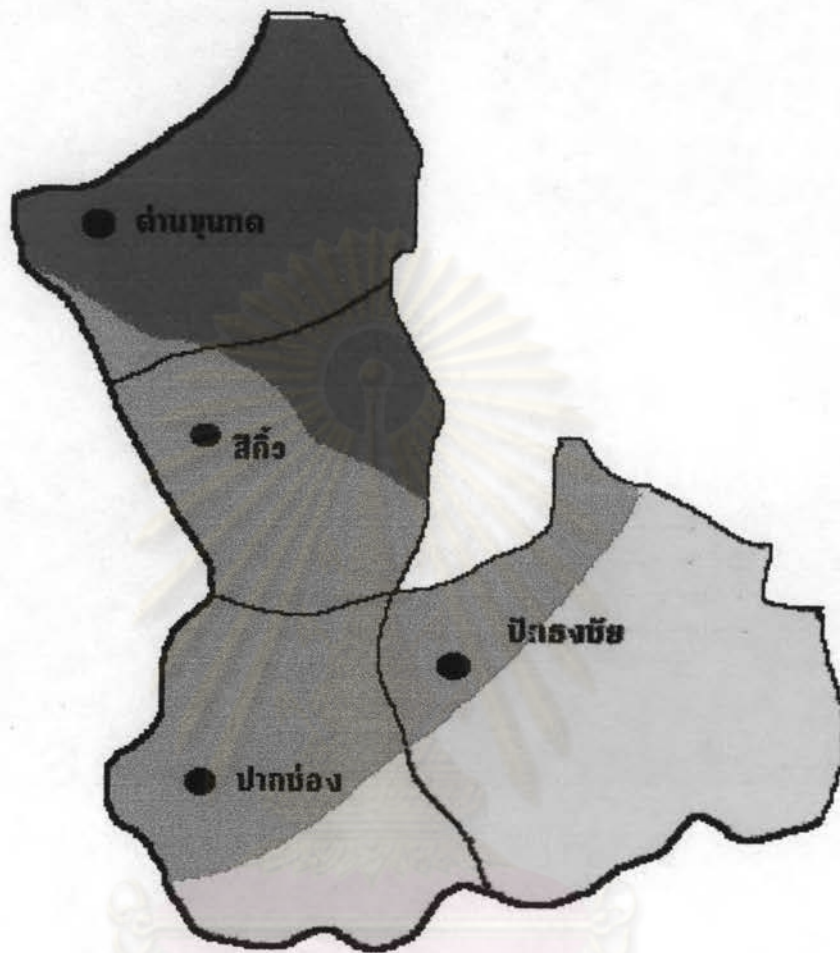
24 กรกฎาคม 2531 สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย ได้คะแนน 97,841 คะแนน หรือคิดเป็น ร้อยละ 67.72 (ผู้ไปใช้สิทธิ 144,461) วันที่ 22 มีนาคม 2535 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม ได้คะแนน 113,157 คะแนน หรือร้อยละ 76.54 และวันที่ 13 กันยายน 2535 สังกัด พรรคชาติพัฒนา ได้คะแนน 119,097 คะแนนหรือร้อยละ 77.26 แต่การเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ สังกัดพรรคการเมืองแตกต่างกัน แต่ก็สามารถได้รับการเลือกตั้ง ทุกครั้ง

ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง เป็นลำดับรองลงมาคือ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้รับการเลือกตั้ง 2 ครั้ง จาก 3 ครั้งที่ทำการศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 ไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 สังกัดพรรคชาติไทย ได้คะแนน 62,274 คะแนนหรือร้อยละ 43.10 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 สังกัดพรรคชาติพัฒนา ได้คะแนน 115,777 คะแนนหรือร้อยละ 75.11 พล.อ.ชาติชาย สังกัดพรรคชาติไทยมาโดยตลอด แต่หลังจากการสิ้นสุดยุคของ รสช. หลังเหตุการณ์เดือน พฤษภาคม 2535 และมีการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ได้จัดตั้งพรรคชาติพัฒนา โดยแยกตัวออกจากพรรคชาติไทย แต่ก็ยังได้รับการเลือกตั้ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง แต่ละคนไม่สามารถได้รับเลือกตั้งเข้ามาครบทั้ง 3 ครั้ง เป็นการสอศแทรกเข้ามา การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 คือ นายบุญถึง ผลพานิชย์ สังกัดพรรคราษฎร ได้รับเลือกตั้งเป็นอันดับ 3 ได้คะแนน 49,589 คะแนนหรือร้อยละ 34.33 การเลือกตั้ง วันที่ 22 มีนาคม 2535 ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นอันดับ 2 และ 3 คือ นายเทวัญ ลิปตพัลลภ พรรคสามัคคีธรรม น้องชายนายสุวัจน์ ได้คะแนน 80,845 คะแนนหรือร้อยละ 54.68 และ พ.ต. เทอดฤทธิ์ บุญฤทธิ์ พรรคชาติไทย ได้คะแนน 66,752 คะแนนหรือร้อยละ 45.15

การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ผู้ได้รับเลือกตั้งอันดับ 3 ได้แก่ นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล พรรคชาติพัฒนา ได้คะแนน 78,741 คะแนนหรือร้อยละ 51.08

รูปที่ 5.22

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 2 การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531

จำนวน 4 อำเภอ 16 ตำบล 666 หมู่บ้าน

เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปากช่อง

สัญลักษณ์

สีฟ้า แทน พรรคปวงชนชาวไทย

สีเทา แทน พรรคประชาชน

สีเหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

รูปที่ 5.23

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 2 การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535

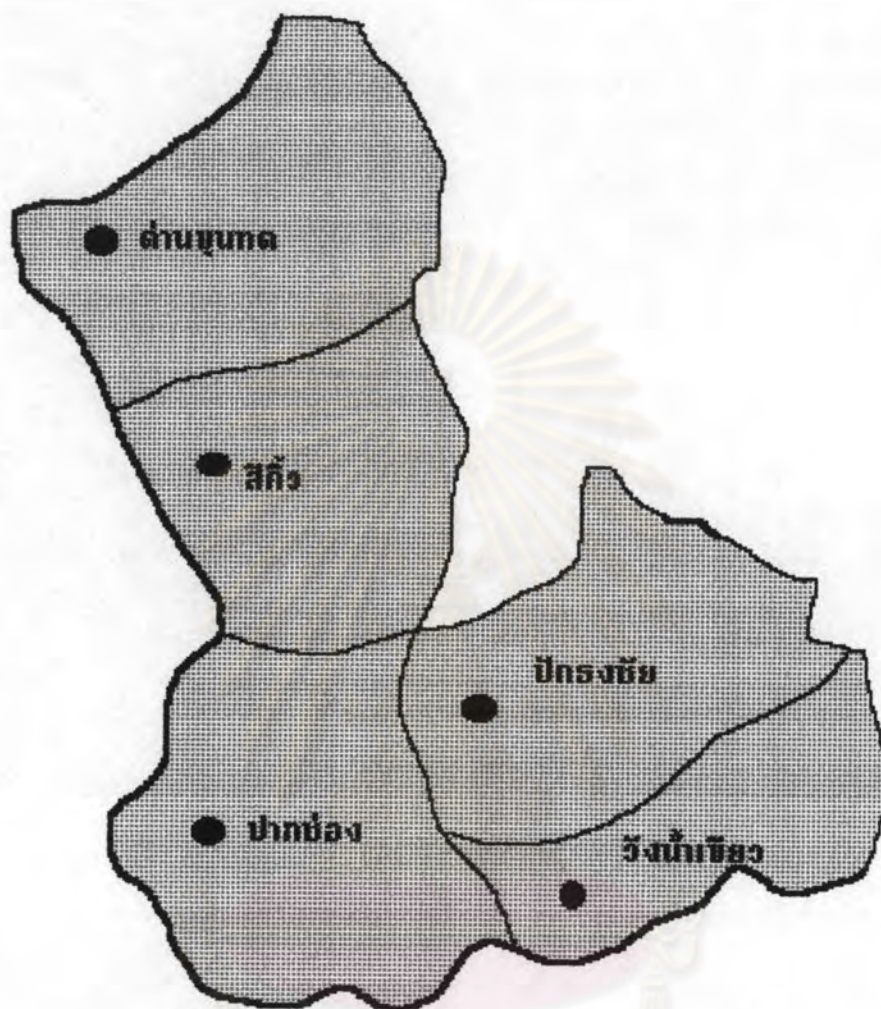
จำนวน 4 อำเภอ 61 ตำบล 731 หมู่บ้าน

เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปากช่อง

สัญลักษณ์

สีน้ำเงิน แทน พรรคสามัคคีธรรม

สีเขียว แทน พรรคความหวังใหม่

รูปที่ 5.24

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 2 การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535

จำนวน 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 61 ตำบล 754 หมู่บ้าน

เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปากช่อง

สัญลักษณ์

สีชมพู แทน พรรคชาติพัฒนา

การเลือกตั้งทั่วไป ทั้ง 3 ครั้งของเขต 1 นี้ จะเห็นได้ชัดเจนว่า ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเลือกตั้ง โดยพิจารณาตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง โดยเฉพาะตัว นายสุวัจน์ และพล.อ.ชาติชาย ถึงแม้จะมีการย้ายพรรคหรือเปลี่ยนพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ก็ยังคงได้รับเลือกตั้ง และเขตเลือกตั้งที่ 1 นี้ เป็นเขตของอำเภอเมืองและอำเภอสูงเนิน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญ มีชุมชนเมือง และเป็นพื้นที่เศรษฐกิจคือ มีสถานศึกษาและโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในอำเภอเมือง ประชาชนมีเศรษฐกิจดี โดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมือง แต่ประชากรก็ยังลงคะแนนโดยเลือกตัวบุคคล

เขตเลือกตั้งที่ 2

การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 และวันที่ 22 มีนาคม 2535 ได้แก่ อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอปักธงชัย อำเภอด่านขุนทด การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ก่อนการเลือกตั้งได้จัดตั้งกิ่งอำเภอวังน้ำเขียวขึ้น โดยแยกพื้นที่การปกครองออกจากอำเภอปักธงชัย แต่ยังอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 2 ทำให้มี 4 อำเภอและ 1 กิ่งอำเภอ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง มีดังนี้ (รูปที่ 2.1, 2.2, 2.3)

1. การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 226,683 คน
ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 162,335 คน
2. การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 274,162 คน
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 185,418 คน
3. การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 258,838 คน
ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 185,126 คน

ผลการเลือกตั้ง

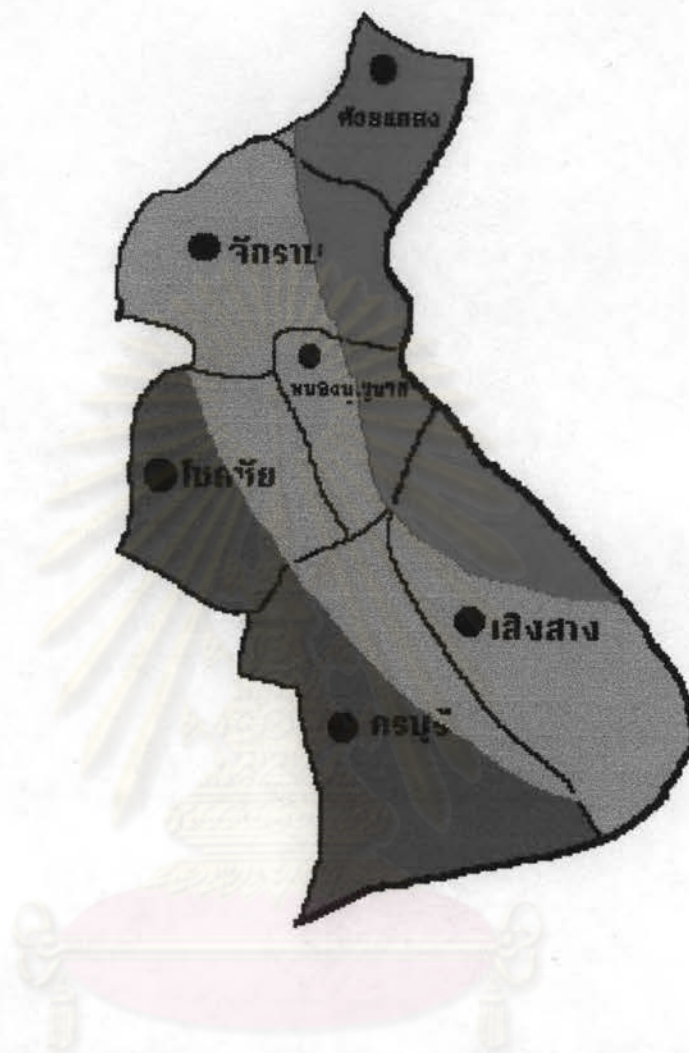
ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 ที่สามารถได้รับเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้ง มีเพียงคนเดียว ได้แก่ นายจำลอง ครุฑขุนทด ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม

2531 สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย ได้คะแนนเป็นอันดับหนึ่ง ได้ 56,235 คะแนนหรือร้อยละ 34.64 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 นายจำลอง ย้ายไปสังกัดพรรคสามัคคีธรรม ได้คะแนน 56,043 คะแนนหรือร้อยละ 30.23 แต่ได้เป็นอันดับสอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 นายจำลอง ย้ายไปสังกัดพรรคชาติพัฒนา ยังครองอันดับสอง ได้คะแนน 76,416 คะแนนหรือร้อยละ 41.28 แต่ได้คะแนนเสียงมากขึ้น

ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้ง 2 ครั้ง ได้แก่ พ.ต.ท.สมชาย เพศประเสริฐ การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 สังกัดพรรคความหวังใหม่ และในการลงสมัครครั้งแรกได้คะแนน 83,623 คะแนนหรือร้อยละ 45.09 ได้เป็นอันดับหนึ่ง การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ย้ายไปสังกัดพรรคชาติพัฒนา ได้เป็นอันดับหนึ่งเช่นเดิม ได้คะแนน 87,280 คะแนนหรือร้อยละ 47.15

ผู้สมัครอื่น ๆ ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นอันดับสามของการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง ได้แก่ การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 นายประสาร ด้านกุล พรรคประชาชน ได้คะแนน 42,540 หรือคะแนน 26.21 นายสนั่น พยัคฆกุล สังกัดพรรคประชาธิปไตย ได้คะแนน 42,176 คะแนนหรือร้อยละ 25.98 การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 พล.อ.ปัญญา สิงห์ศักดิ์ พรรคความหวังใหม่ ได้คะแนน 55,133 คะแนนหรือร้อยละ 29.73 การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 นายยุทธศิลป์ ฐาปนกุล พรรคชาติพัฒนา ได้คะแนน 71,468 คะแนนหรือร้อยละ 38.61

เขตเลือกตั้งที่ 2 แบบแผนการใช้สิทธิเลือกตั้งคล้ายคลึงกับเขตเลือกตั้งที่ 1 คือ เน้นการเลือกตัวบุคคล โดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งทุกครั้ง คือ นายจำลอง ครุฑขุนทด หรือ พ.ต.ท.สมชาย เพศประเสริฐ จะย้ายพรรคในการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้งนี้ แต่ก็ยังได้รับการเลือกตั้ง แต่ก็ยังมีผู้สมัครอื่นได้รับเลือกตั้งเป็นการสอดแทรกแย่งคะแนนเสียงกัน โดยไม่สามารถยึดคะแนนเสียงได้ทุกครั้ง

รูปที่ 5.25

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 3 การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531

จำนวน 6 อำเภอ 48 ตำบล 628 หมู่บ้าน

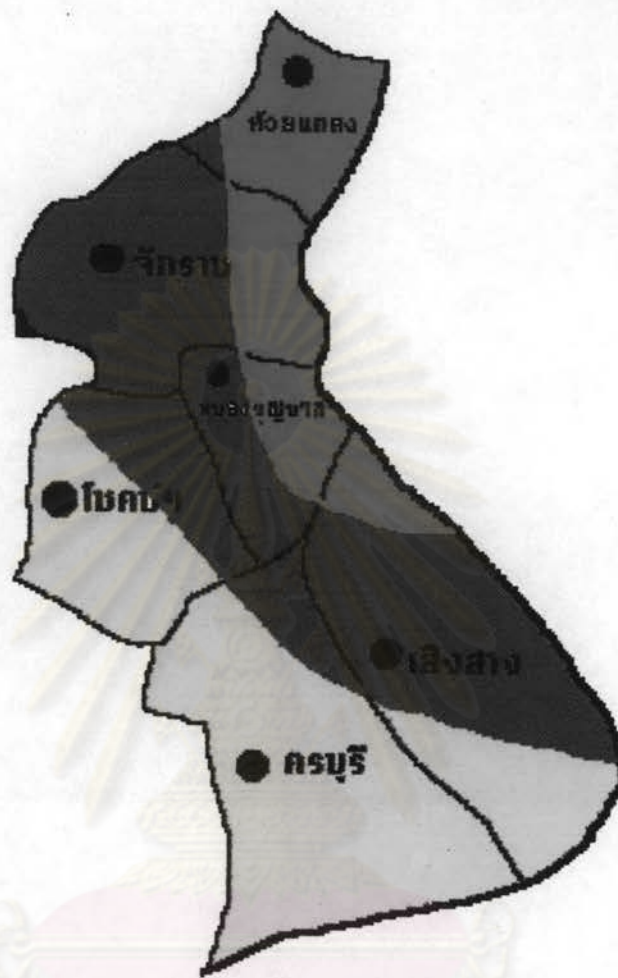
สัญลักษณ์

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

สีเทา แทน พรรคประชาชน

สีฟ้า แทน พรรคปวงชนชาวไทย

รูปที่ 5.26

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 3 การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535

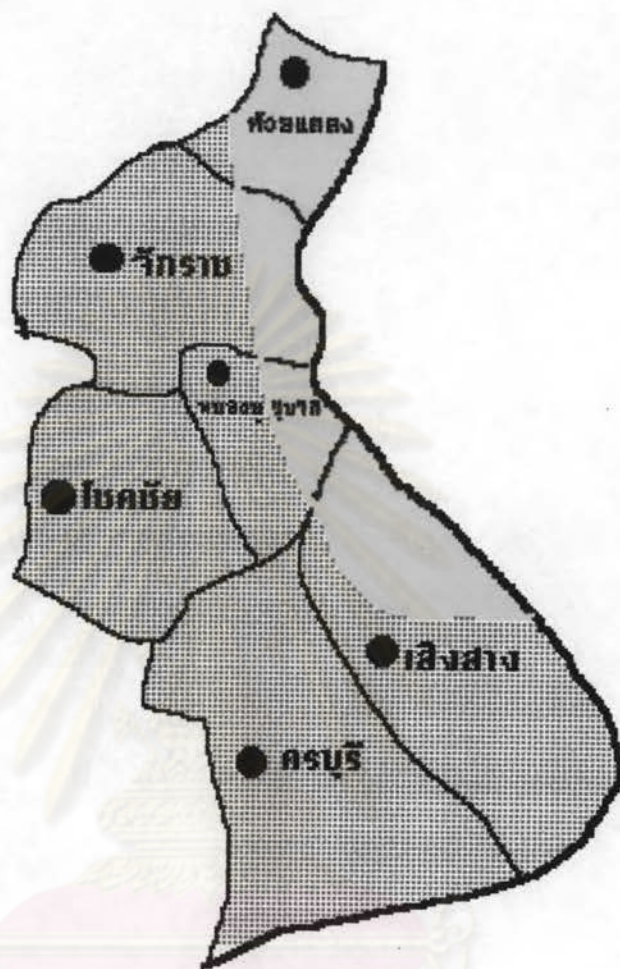
สัญลักษณ์

จำนวน 6 อำเภอ 53 ตำบล 611 หมู่บ้าน

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

สีน้ำเงิน แทน พรรคสามัคคีธรรม

สีเหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

รูปที่ 5.27

แผนที่เขตการเลือกตั้งที่ 3 การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535

สัญลักษณ์

จำนวน 6 อำเภอ 53 ตำบล 632 หมู่บ้าน

ชมพู่ แทน พรรคชาติพัฒนา

เหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเขตเลือกตั้งที่ 2 เทศบาลปากช่อง เป็นพื้นที่เมืองและมีความเจริญทางเศรษฐกิจรองลงมาจากเทศบาลเมืองนครราชสีมา แต่แบบแผนการใช้สอยยังมีลักษณะของการเลือกตัวบุคคล

เขตเลือกตั้งที่ 3

การเลือกตั้งทั่วไปทั้ง 3 ครั้ง คือ วันที่ 24 กรกฎาคม 2531 วันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ได้แก่ อำเภอห้วยแถลง อำเภอจักราช อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอครบุรี อำเภอเสิงสาง (รูปที่ 3.1, 3.2, 3.3)

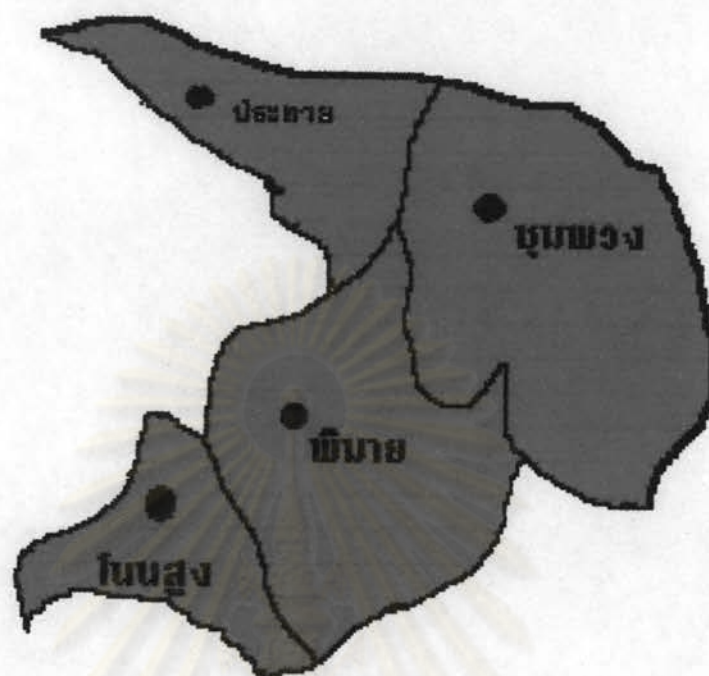
จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่ 3 ในการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง มีดังนี้

1. การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 159,438 คน ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 143,782 คน
2. การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 200,751 คน ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 160,164 คน
3. การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 208,872 คน ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 165,431 คน

ผลการเลือกตั้ง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง 3 คน ในการเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 คือ นายสกุล ศรีพรหม พรรคชาติไทย นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ พรรคประชาชน นายประทีป กรีกาเวช พรรคปวงชนชาวไทย กลับไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามา แม้แต่คนเดียว ในการเลือกตั้งอีก 2 ครั้ง คือ การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 ผู้ได้รับเลือกตั้ง คือ อันดับหนึ่ง ว่าที่ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี พรรคสามัคคีธรรม ได้

รูปที่ 5.28

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 4 การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531

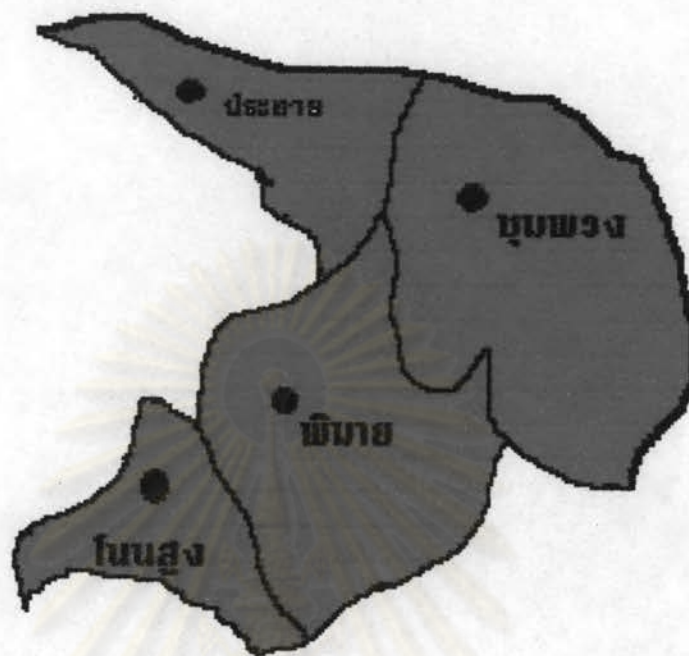
จำนวน 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 54 ตำบล 727 หมู่บ้าน

เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโนนสูง

สัญลักษณ์

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

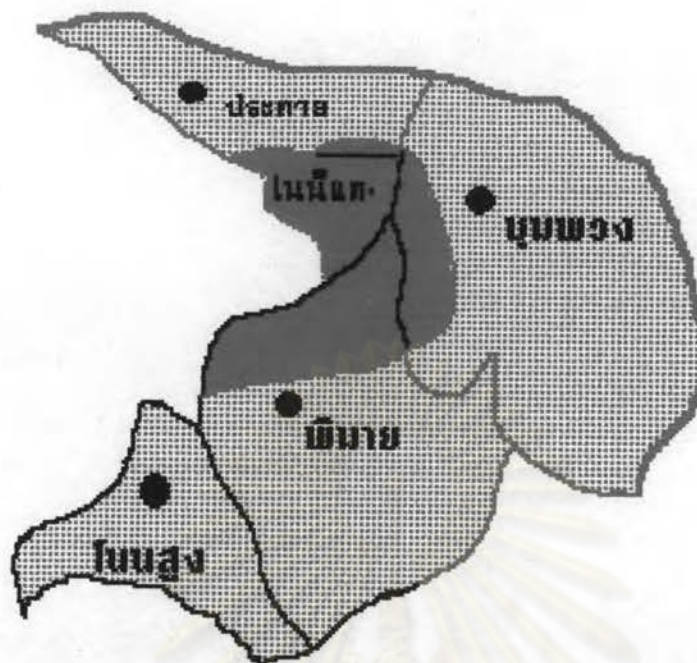
รูปที่ 5.29

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 4 การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535
จำนวน 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 59 ตำบล 700 หมู่บ้าน
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโนนสูง

สัญลักษณ์

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.30

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 4 การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535
จำนวน 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 59 ตำบล 727 หมู่บ้าน
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโนนสูง

สัญลักษณ์

สีชมพู แทน พรรคชาติพัฒนา
สีแดง แทน พรรคชาติไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนน 76,598 คะแนนหรือร้อยละ 47.82 อันดับสอง นายกฤษฎาง แฉวโสภา พรรค ประชาธิปัตย์ ได้คะแนน 70,208 คะแนนหรือร้อยละ 43.84 อันดับสาม พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล พรรคกิจสังคม ได้คะแนน 55,641 คะแนนหรือร้อยละ 34.74 การเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 อันดับหนึ่ง ว่าที่ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี พรรคชาติพัฒนา ได้คะแนน 99,702 คะแนนหรือร้อยละ 60.27 อันดับสอง พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล พรรค ชาติพัฒนา ได้คะแนน 94,281 คะแนนหรือร้อยละ 56.99 อันดับสาม นายกฤษฎางแฉวโสภา พรรคประชาธิปัตย์ ได้คะแนน 66,776 คะแนนหรือร้อยละ 40.36

เขตเลือกตั้งที่ 3 พื้นที่ทั้งหมดอยู่นอกเขตเทศบาลหรือเขตเมือง แบบแผน การเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเน้นการเลือกตัวบุคคล โดยที่ผู้ได้รับการเลือกตั้งทั้ง 2 ครั้งหลังคือ 22 มีนาคม 2535 และ 13 กันยายน 2535 มีการย้ายพรรค แต่ยังได้รับเลือก ทั้ง 3 คน

เขตเลือกตั้งที่ 4

การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 มี 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอโนนสูง อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง อำเภอประทาย ก่อนการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 22 มีนาคม 2535 ได้มีการจัดตั้งกิ่งอำเภอโนนแดง ทำให้เขตเลือกตั้งนี้ มีเขตการปกครอง เพิ่มขึ้นอีก 1 กิ่งอำเภอ ตั้งแต่การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 (รูปที่ 4.1,4.2,4.3)

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งของการเลือกตั้ง ทั้ง 3 ครั้ง มีดังนี้

1. วันที่ 24 กรกฎาคม 2531 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 171,075 คน
ใช้สิทธิ 151,066 คน
2. วันที่ 22 มีนาคม 2535 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 216,746 คน
ใช้สิทธิ 152,712 คน

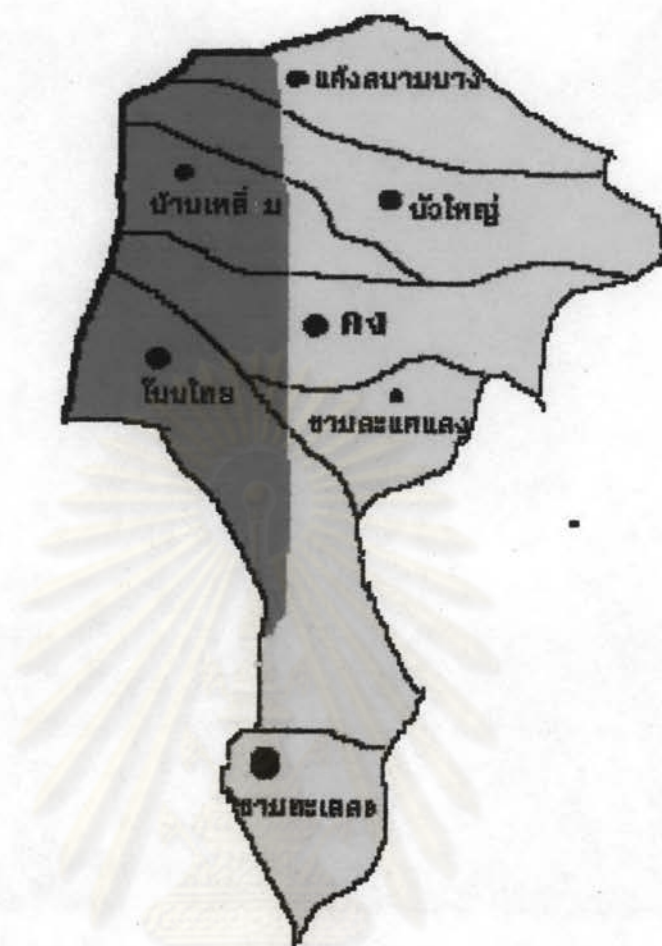
3. วันที่ 13 กันยายน 2535 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 226,176 คน
ใช้สิทธิ 162,508 คน

ผลการเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ 4 มีผลการเลือกตั้งที่แตกต่างจากเขตอื่น ๆ คือผู้ที่ได้รับเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง จะเป็นบุคคลเดิมทั้งหมด ได้แก่ นายวิรัช รัตนเศรษฐ นายกร ทัพพะรังสี นายลำพอง นิลาสมบัติ การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ทั้ง 3 คน สังกัดพรรคชาติไทย นายวิรัช ได้คะแนนเป็นอันดับหนึ่ง 106,993 คะแนนหรือร้อยละ 70.83 อันดับสอง นายกร ทัพพะรังสี ได้คะแนน 106,434 คะแนนหรือร้อยละ 70.46 อันดับสาม นายลำพอง ได้คะแนน 103,946 คะแนนหรือร้อยละ 68.81 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 อันดับคะแนนก็ยังคงเดิม คือ นายวิรัช ได้ 92,776 คะแนนหรือร้อยละ 60.75 นายกร ได้ 89,809 คะแนนหรือร้อยละ 58.81 นายลำพอง ได้ 71,016 คะแนนหรือร้อยละ 46.50

สำหรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 นายกร และนายลำพอง ได้ย้ายไปสังกัดพรรคชาติพัฒนา ส่วนนายวิรัช ยังคงอยู่พรรคชาติไทย และทั้ง 3 คนก็ยังคงได้รับการเลือกตั้งแต่ลำดับคะแนนแตกต่างกันไป คือ อันดับหนึ่ง นายกร พรรคชาติพัฒนา ได้ 121,912 คะแนนหรือร้อยละ 79.83 อันดับสอง นายวิรัช ได้ 96,924 คะแนนหรือร้อยละ 63.47 อันดับสาม นายลำพอง ได้ 86,048 คะแนนหรือร้อยละ 56.35

เขตเลือกตั้งที่ 4 มีเทศบาลอยู่ 1 แห่ง คือเทศบาลตำบลโนนสูง แบบแผนการเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งดูเหมือนจะเป็นการเลือกพรรค เพราะผู้ที่ได้รับเลือกตั้งทั้ง 3 สังกัดพรรคชาติไทยมาโดยตลอด มากระทั่งการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 นายกรและนายลำพอง ย้ายไปอยู่พรรคชาติพัฒนา และได้รับการเลือกตั้ง แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจะพิจารณาตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง

รูปที่ 5.31

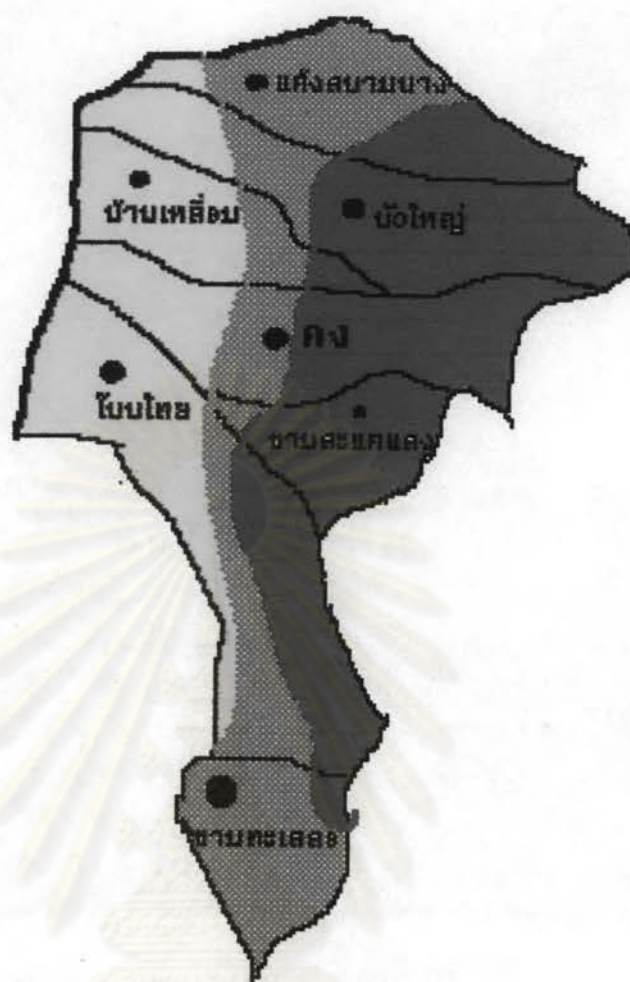
แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 5 การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม 2531
จำนวน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 55 ตำบล 621 หมู่บ้าน
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลบัวใหญ่

สัญลักษณ์

สีแดง แทน พรรคชาติไทย
สีเหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.32

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 5 การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535
จำนวน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 60 ตำบล 653 หมู่บ้าน
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลบัวใหญ่

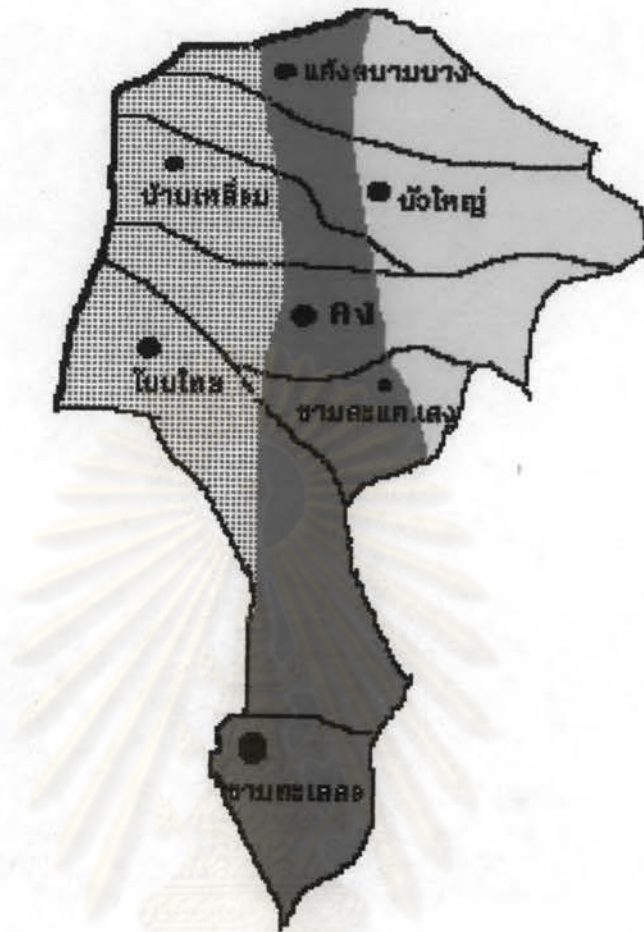
สัญลักษณ์

สีเหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

สีเขียว แทน พรรคความหวังใหม่

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.33

แผนที่เขตเลือกตั้งที่ 5 การเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535
จำนวน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 60 ตำบล 677 หมู่บ้าน
เทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลบัวใหญ่

สัญลักษณ์

สีชมพู แทน พรรคชาติพัฒนา

สีแดง แทน พรรคชาติไทย

สีเหลือง แทน พรรคประชาธิปัตย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขตเลือกตั้งที่ 5

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 วันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 ได้แก่ อำเภอแก่งสนามนาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอบัวใหญ่ อำเภอกง อำเภอขามสะแกแสง อำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ เป็นเขตเลือกตั้งที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดนครราชสีมา (รูปที่ 5.1, 5.2, 5.3)

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและใช้สิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง

1.	วันที่ 24 กรกฎาคม 2531	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 153,630 คน ใช้สิทธิ 142,467 คน
2.	วันที่ 22 มีนาคม 2535	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 213,294 คน ใช้สิทธิ 144,781 คน
3.	วันที่ 13 กันยายน 2535	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 256,920 คน ใช้สิทธิ 189,091 คน

ผลการเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งนี้ มีผู้สมัครที่สามารถได้รับการเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้ง เพียงคนเดียวคือ นายณพนธ์ พร้อมพันธ์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ได้ 114,560 คะแนนหรือร้อยละ 80.41 เป็นอันดับหนึ่ง วันที่ 22 มีนาคม 2535 ได้ 60,700 คะแนนหรือร้อยละ 41.93 เป็นอันดับสาม วันที่ 13 กันยายน 2535 ได้ 92,065 คะแนนหรือร้อยละ 48.69 เป็นอันดับหนึ่ง

ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้ง 2 ครั้ง คือ นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 สังกัดพรรคกิจสังคม ได้ 85,265 คะแนนหรือร้อยละ 58.89 เป็นอันดับสอง และเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 สังกัดพรรคชาติพัฒนา ได้ 79,211 คะแนนหรือร้อยละ 41.89 เป็นอันดับสาม ผู้สมัครอีกคนหนึ่งคือ นายสุชุม เลาวณิชย์ศิริ การเลือกตั้งวันที่ 24

กรกฎาคม 2531 สังกัดพรรคชาติไทย ได้เป็นอันดับสาม คะแนน 75,769 คะแนนหรือร้อยละ 53.18 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 ย้ายไปสังกัดพรรคความหวังใหม่ ได้เป็นอันดับหนึ่ง คะแนน 90,590 คะแนนหรือร้อยละ 62.57

ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งเพียงครั้งเดียวจากการเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้งมี 2 คน ได้แก่ นางศรีสกุล เตชะไพฑูย์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ได้ 103,733 คะแนนหรือร้อยละ 72.81 เป็นอันดับสอง และ นายตรีเพชร พรหมนิดิพันธ์ สังกัดพรรคชาติไทย ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 ได้ 91,327 คะแนนหรือร้อยละ 48.30 เป็นอันดับสอง

เขตเลือกตั้งที่ 5 มีเทศบาล 1 แห่งคือ เทศบาลตำบลบัวใหญ่ แบบแผนการเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งคล้ายกับเขตเลือกตั้งอื่น ๆ คือ การพิจารณาเลือกตัวบุคคลซึ่งแม้ นายนิพนธ์ ซึ่งสังกัดพรรคประชาธิปัตย์มาตลอดไม่เคยย้ายพรรค จะได้รับการเลือกตั้งทุกครั้งก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงคนเดียวของพรรคประชาธิปัตย์ที่ได้รับเลือกตั้งมาตลอด การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 และวันที่ 13 กันยายน 2535 จะเห็นชัดว่า ผู้ได้รับเลือกตั้งคนละพรรคการเมืองทั้ง 3 คน

สรุป

จากการวิเคราะห์การเลือกตั้งทั้ง 3 ครั้ง ดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. ในเรื่องการใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้ง 3 ครั้ง ปรากฏว่าผู้ที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลมีผู้ไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้งในอัตราที่มากกว่าในเขตเทศบาล และสัมพันธ์กับการศึกษา รายได้ คือ ผู้ได้รับการศึกษาดำและมีรายได้ไม่น้อยที่อยู่ในเขตชนบท มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งครบทั้ง 3 ครั้ง มากกว่าผู้มีการศึกษาสูง ซึ่งพักอาศัยอยู่ในเมือง หรือเขตเทศบาล
2. การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ปรากฏว่าผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล หรือเขตเมือง และผู้ที่อาศัยในเขตชนบท หรือนอกเขตเทศบาล ตัดสินใจเลือกบุคคลเป็นอันดับแรก การตัดสินใจเลือกพรรคและตัวบุคคลเป็นดับรองลงมา และมีข้อสังเกตคือ ในการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง ผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลจะตัดสินใจเลือก

พรรคการเมือง มีอัตรามากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และเมื่อพิจารณาสถานะภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ของกลุ่มตัวอย่างแล้ว การตัดสินใจเลือกบุคคลเป็นอันดับแรก เป็นการแสดงถึงค่านิยมการเลือกตั้งที่เป็นลักษณะของคนไทยทั่วไป คือนิยมในตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง

3. สำหรับเหตุผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง ปรากฏว่าผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล และพิจารณาจากสถานะภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม แล้วจะมีเหตุผลในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในลักษณะเดียวกัน คือเป็นหน้าที่พลเมืองดี จากเหตุผลนี้ทำให้เห็นว่าผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งมิได้คำนึงถึงประสิทธิภาพทางการเมือง หน้าที่จริง การเลือกตั้ง มิใช่หน้าที่แต่เป็นสิทธิตามระบอบประชาธิปไตย และอาจหารคงให้เห็นว่ามีแนวโน้มในเรื่องของการ ใช้สิทธิตัวการระดม

4. เหตุผลการ ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งปรากฏว่าผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกกลุ่ม มีเหตุผลคือติดธุระ ซึ่งเป็นเหตุผลซึ่ง ใช้อย่าง ได้ง่ายที่สุด

5. การวิเคราะห์พฤติกรรมและแบบแผนการเลือกตั้ง ซึ่ง ใช้ผลการเลือกตั้ง ทั้ง 3 ครั้ง และใช้แผนที่ที่สร้างขึ้นเฉพาะ ในการวิเคราะห์นี้ ปรากฏผลว่าแบบแผนการเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ในจังหวัดนครราชสีมา พิจารณาเลือกตั้งตัวบุคคลมากกว่า พิจารณาเลือกพรรคการเมือง ถึงแม้ผลการเลือกตั้งจะมีพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนนิยม มีผู้สมัครได้รับเลือกตั้งมาก เช่น พรรคชาติไทย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2535 และพรรคชาติพัฒนาได้ครองพื้นที่เกือบทั้งหมด ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 แต่ก็ไม่ได้เป็นเครื่องชี้ไว้ว่า ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง มากกว่าตัวผู้สมัคร เนื่องจากผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นบุคคลกลุ่มเดียว แต่มีการย้ายพรรคในการเลือกตั้งทุกครั้ง และยังได้รับการเลือกตั้ง เช่น นายสุวัฒน์ ลิปตพัลลภ ในเขตเลือกตั้งที่ 1 นายจำลอง คุรุขุณฑ ในเขตเลือกตั้งที่ 2 ได้รับการเลือกตั้งทุกครั้ง ย้ายพรรคทุกครั้ง เช่นกัน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย วันที่ 22 มีนาคม 2535 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม และวันที่ 13 กันยายน 2535 สังกัดพรรคชาติพัฒนา และในเขตเลือกตั้งที่ 4 จะมีการเลือกตั้งยกทีมถึง 2 ครั้ง และผู้ได้รับเลือกตั้งสังกัดพรรคเดียวกัน คือ พรรคชาติไทย คือ นายกร ทัพพะรังษี นายวิรัช รัตนเศรษฐ และนายลำพอง นิลาสมบัติ แต่เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 นายกร และนายลำพอง ย้ายไปสังกัดพรรคชาติพัฒนา ก็ยังได้รับการเลือกตั้งทั้ง 3 คนเหมือนเดิม

ในด้านของพื้นที่ก็เช่นเดียวกัน เขตเลือกตั้งที่มีพื้นที่ที่เป็นเขตเมืองผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง
ทางสถานะทางเศรษฐกิจ ก็ยังมีลักษณะการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยพิจารณาตัวบุคคล มากกว่า
พรรคการเมือง เช่นเดียวกับผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในชนบท และมีสถานะทางเศรษฐกิจและ
สังคมต่ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย